

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu** Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, fost Primar General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar; universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **G. Petrovici**, Decan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avoca

S U M A R

Observațiuni asupra proiectului de lege pentru unificarea sistemelor legale de remiterea citațiunilor și comunicarea celorlalte acte de procedură judiciară și administrativă prin intermediul serviciului poștal

În primul rând ținem să relevăm faptul că este îndoelnic dacă proiectul se găsește oportun, acum în preajma unificării procedurii civile și penale pe întreaga țară și după ce de curând apăruse regulamentul pentru organizarea și executarea serviciului de predarea citațiunilor și actelor de procedură prin intermediul poștei, publicat în Monitorul Oficial nr. 171 din 27 Iulie 1934 *), și care numai în parte realizase această reformă; în tot cazul astfel cum este făurit, dacă se trece peste această observațiune credem că prin el se face un pas înainte spre unificarea legislativă, atât de dorită în țara noastră și care printr-o procedură rapidă tinde la simplificarea și accelerarea predării citațiunilor și altor acte de procedură, reușind astfel într-o bună măsură a umple o lacună, prin dispozițiuni bine venite, la care însă nu găsim inutil, de a se lua în considerațiune următoarele observațiuni, făcute în dreptul articolelor ce urmează, celelate articole rămânând sub redactarea inițială.

Art. 2. — Agenția P. T. T. de orice grad, cei angajați în serviciul P. T. T. precum și înlocuitorii lor, în condițiunile fixate de legile de exploatare și de organizarea corpului precum și de regulamentele și deciziunile administrative respective, vor preda și comunica valabil citațiunile, copiile de pe acțiuni, notificări somațiuni, chemări la interogatoriu, sentințe, deciziuni, cărți de judecată sau orice alte acte eminate dela instanțele judiciare și administrative, sau depuse de părțile interesate și pentru orice localitate din cuprinsul țării.

Suntem de părere a se omite din text cuvintele „precum și de regulamentele și deciziunile administrative respective”, sau în caz că se găsească necesare, atunci după cuvântul respective să se adauge următoarele: date în virtutea legilor, aceasta cunoscut fiind că, numai legea sau chiar regulamentul, când i-se

*) Publicat și în Biblioteca Legilor Uzuale Adnotate Nr. 541 la Curierul Judiciar, Preț 30 lei.

— *Observațiuni asupra proiectului de lege pentru unificarea sistemelor legale de emiterea citațiunilor și comunicarea celorlalte acte de procedură judiciară și administrativă prin intermediul serviciului poștal*, de Alex. S. Constantinescu, magistrat;

— *Observațiuni la proiectul de lege pentru unificarea sistemelor legale de trimiterea citațiunilor și comunicarea celorlalte acte de procedură judiciară și administrativă prin intermediul serviciului poștal*, de G. Văgăunescu, magistrat.

JURISPRUDENȚE:

— Înalta Curte de Casație și Justiție s. I: *Sora Schmidt cu Fani Auerbach* (Contribuțiuni directe. Impozit mobilier. Plata lui după lege în sarcina creditorului. Convenție prin care debitorul s'a obligat să restituie creditorului acest impozit. Valabilitate);

— Idem, idem: *Leopoldina Tesar și a. cu Ion Dumitrescu* (Contribuțiuni directe. Impozit mobilier. Convenție. Clauză ca debitorul să plătească acest impozit. Nu este de ordine publică. Valabilitate) cu Nota d-lui avocat Sandu Troțuș;

— Idem s. II: *S. Vogel cu A. Ruber și a.* (Tribunalul de Notariat (de executare); Contestație la executare. Motive privitoare la validitatea titlului. Competință);

— Curtea de apel Craiova s. II: *Daniel P. Bivolaru cu R. Bivolarul și a.* (Drepturi litigioase. Magistrat. Prohibițiune de ordine publică. Cumpărare indirectă prin persoană interpusă. Nulitate. Contestație. Este necesară numai simpla eventualitate) cu Nota d-lui magistrat Mihail D. Foișoreanu;

— Tribunalul Ilfov s. IV c c.: *Elena Marcu cu I. Diaconescu* (Conversiune. Declarația de neacceptare a creditorului. Mențiune că înțelege să uzeze de dispozițiunile art. 69 alin. ultim și penultim, Lipsa declarației debitorului potrivit art. 8. Acțiunea provocatorie a creditorului pe motiv că debitorul nu poate beneficia de lege și trebuie să-și execute obligațiunea. Excepțiune de inadmisibilitatea acțiunii ridicată de debitor. Respingere).

conferă anume acest drept printr'un text de lege. urmează a fixa normele de predarea actelor de procedură în materie judiciară, etc., fiind de atributul exclusiv al puterii legislative, să statuteze în asemenea materie și pe care autoritățile judecătorești urmează a le observa.

Art. 11. — Părțile interesate și martorii vor putea fi citați și *telegrafic*. În acest caz, prin confirmările telegrafice ale serviciului poștal de predarea citațiilor, procedura se consideră valabil îndeplinită.

După cuvântul „îndeplinită” se va adăuga: „urmând a se înainta totdeauna cu prima poștă și adevărata de înmânarea actului predat”; aceasta este necesară a se face, în vederea unui eventual control al instanței judecătorești și pentru o verificare mai amănunțită a modului de îndeplinirea actului de procedură, mai ales atunci când se fac obiecțiuni de una din părți asupra regularității îndeplinirii de procedură și cunoscută fiind adeseori lipsa de pregătire a celor însărcinați cu îndeplinirea procedurii conform prezentului proiect.

Art. 13. — Instanțele judecătorești și administrative, prin sentințele ce vor da, vor obliga părțile condamnate, sau acelea care sunt în drept a suporta taxele — cu excepția ministerului public — și la plata taxelor de împlinirea procedurii prin poștă, care se fixează astfel :

a) În procesele care n'au avut amânări la primul termen, lei 100, indiferent de numărul părților sau martorilor ce figurează în proces ;

b) În procesele care au avut amânări succesive până la 4 inclusiv, lei 250 ;

c) Idem pentru cele dela 4 amânări în sus, lei 500. Aceste taxe se vor urmări și încasa cu precădere înaintea oricăror urmăriri ale Statului sau particularilor.

În acest scop, în fiecare lună instanțele judecătorești vor trimite oficiului P. T. T. local, tabloul cu numele celor obligați la plată, specificând quantumul sumei, numărul sentinței, domiciliul celui condamnat, spre a fi urmărit de Direcțiunea Generală P. T. T. chiar dacă hotărîrea nu a rămas definitivă.

Agentii P. T. T. vor urmări încasarea acestor taxe. Cei în cauză vor fi avizați de oficiul P. T. T. pentru plata taxelor.

Dacă în termen de 6 luni dela darea hotărîrii aceștia nu au plătit taxele poștale, oficiul va cere oficial instanței judecătorești să ordone execuția.

La punctul a, b, credem exagerat și inechitabil să se pretindă taxe unitare de împlinirea procedurii prin poștă pentru toate instanțele; astfel găsim că se impune scăderea la jumătate a acestor taxe referitor la procesele ce se găsesc înaintea judecătoriei de ocol, la care afacerile de obicei, privesc pătura pauperă a populațiunii și unde acestea sunt de o importanță redusă, știut fiind că idealul ar fi al gratuității judecăților, sau cel mult impunerea la taxe cât mai puțin sensibile pentru litiganti.

La acelaș art. alin. 5 credem că se impune omiterea obligațiunii instanței judecătorești de a trimite oficiului P. T. T. tablou cu numele celor obligați la plată, urmând astfel ca la stăruința oficiului P. T. T. să se extragă datele necesare pentru executarea celor obligați la plata acestor taxe și care vor fi condamnați în acest sens.

Găsim asemenea inechitabil a se urmări cel obligat la plată de Direcțiunea Generală P. T. T., chiar dacă hotărîrea nu a rămas definitivă; această ultimă men-

țiune credem că trebuie omisă, rămânând ca partea în drept să fie urmărită numai la definitivarea hotărîrii date.

În caz că nu se primește acest punct de vedere, atunci suntem de părere a se menționa că, plata se va face sub formă de anticipare de partea în folosul căreia se remit citațiile sau comunică actul de procedură.

Spre o mai bună înțelegere a celor arătate în citatul aliniat, urmează a se adăuga după cuvintele „chiar dacă hotărîrea nu a rămas definitivă” următoarele: în condițiunile de mai jos (intervalul de 6 luni).

La ultimul aliniat al acestui articol urmează a se înlătura ca superfluu cuvântul „Oficial”, fiind vorba de oficiu care va cere instanței judecătorești să ordone execuția, de sigur oficial.

Art. 14. — Dacă hotărîrile sunt atacate cu opoziție, contestație, apel, sau recurs, etc., după caz, părțile condamnate vor fi obligate la noile taxe de procedură prin poștă, după aceleași norme prevăzute la articolul precedent.

Dacă partea obligată la plata taxelor poștale atacă sentința sau deciziunea, ea trebuie să facă în prealabil dovadă până la termenul de judecată, de plata taxelor de procedură prin poștă, la care a fost condamnată prin sentința ce atacă, iar în caz de insoabilitate va prezenta certificat și va fi urmărită conform normelor arătate în articolul precedent.

Textul proiectului la aliniatul 2, fiind greu inteligibil, credem că o mai bună redactare ar fi următoarea : dacă partea obligată la plata taxelor poștale atacă sentința sau deciziunea, ea trebuie să facă în prealabil dovada, etc.

Art. 15. — Formularele de citații și plicuri speciale pentru asemenea acte de procedură, vor fi confecționate de administrația P. T. T. în înțelegere cu Ministerul de Justiție, iar instanțele judecătorești vor fi aprovizionate prin oficiile P. T. T. contra cost, ce se va stabili printr'un aranjament ad-hoc între Ministerul de Justiție și Direcțiunea Generală P. T. T. Pentru instanțele administrative aranjamentele se vor încheia între Ministerele de care depind aceste instanțe și Direcțiunea Generală P. T. T.

Acest articol se referă după cum rezultă din comparațiunea sa cu cele menționate la art. 3 al proiectului, care vorbește de afacerile civile și comerciale precum și de procesele penale, în care partea civilă este interesată, la citațiunile penale și actele de procedură penală, predate prin intermediul serviciului poștal, în care interesul predominant nu este al părții civile din proces; așa fiind credem că redactarea ar fi mai potrivită sub formula următoare : Art. 15. Formularele de citații și plicuri speciale pentru citațiile și actele de procedură altele în afară de cele prevăzute la art. 3, vor fi confecționate, etc... căci numai cu acestea se aprovizionează instanțele judecătorești, celelalte urmând a fi procurate din comerț de partea interesată.

Art. 16. — Când citațiile sau oricare alt act de procedură judiciară depuse spre comunicare prin poștă în condițiunile fixate prin art. 3 nu s'au predat celor în drept din vina agenților P. T. T., ori s'ar fi pierdut din vre'o împrejurare oarecare, administrația P. T. T. va restitui depunătorului, pe lângă taxele poștale și cheltuielile de refacerea actelor pierdute. Aceste despăgubiri, în afară de cazurile de forță majoră, se vor imputa agenților P. T. T. vinovați de pierderea actului în cauză. În afară de aceste despăgubiri Administrația P. T. T. conform legii sale de exploatare P. T. T.

nu răspunde de alte daune; agenții culpabili vor fi direct și personal răspunzători și pot fi sancționați de către instanțele disciplinare sau penale, pe baza cerțetărilor făcute de organele P. T. T.

Nu este admisibilă, conform principiilor generale de drept, stabilite de doctrină și jurisprudență recentă a Inaltei Curți de Casație și Justiție a noastră exonerarea, astfel cum se preconizează prin acest articol a responsabilității poștei și care ideile de răspundere se justifică pe deplin, mai ales atunci când partea dovedește că a fost grav prejudiciată prin pierderea diverselor acte de valori ca: testamente, cambii, etc., greu sau imposibil de înlocuit și care acte se găseau în plicul oficial pierdut, plic cu care se trimeseseră, purtând mențiunea în acest sens.

Așa fiind credem că Direcțiunea Generală P. T. T. urmează a răspunde pentru culpa inelligendo sau o-mittendo, după caz, față de actele prepușilor, funcționarii săi (Deciziunea Inaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1273 din 21 Noemvrie 1932, și deciziunea nr. 533 din 2 Decemvrie 1932, publicată în Revista Cercului Bănățean nr. 2 din 1933 speța 83 și 85, adnotate de d-l V. Theodorescu, prim-președinte al Tribunalului Timiș-Torontal, cu numeroase trimeteri).

Ideea de justiție îi repugnă exonerări preconizate de proiect, cu atât mai mult cu cât dreptul celui dăunat de a se adresa agentului prepus al P. T. T.-ului pentru despăgubire, adeseori este ilusoriu, fiind vorba de persoane, de cele mai multe ori lipsite de mijloace, insolubile; așa fiind credem just și legal a se introduce după propozițiunea „în afară de aceste despăgubiri administrația P. T. T. nu răspunde de alte daune” și următoarele: decât dacă se face dovada completă că plicul expedit prin poștă conținea acte de valori și care anume: declarate odată cu expedierea lor.

ALEXANDRU ST. CONSTANTINESCU
Jude-consilier Trib. Timiș-Torontal

Observațiuni la proiectul de lege pentru unificarea sistemelor legale de trimiterea citațiilor și comunicarea celorlalte acte de procedură judiciară și administrativă prin intermediul serviciului poștal

Proiectul de lege de mai sus având de scop crearea unui sistem unic pe tot cuprinsul țării de citarea părților în fața justiției și comunicarea ori căror alte acte emanate fie dela părțile interesate fie de la instanțele judecătorești sau autoritățile administrative, ar fi bine ca titulatura acestei viitoare legi să nu fie atât de prolixă ca mai sus, ci cât mai scurtă și clară, ex.: Lege pentru procedura citării și comunicării oricăror acte oficiale și particulare în fața instanțelor judiciare și administrative.

* * *

La art. 3 se arată că în afacerile civile, comerciale și în procesele în care partea civilă este interesată, citarea și comunicarea de acte se va face de grefe la stăruința părților, iar partea finală a acestui art. specifică că în afacerile penale sau administrative, citarea și comunicarea actelor se face din oficiu de grefe sau secretariatele instanțelor administrative respective.

Cum potrivit principiilor de procedură penală, par-

tea civilă interesată nu există decât în procesele penale în care s'a constituit parte civilă, este bine să se evite confuzia că într'un proces penal pentru o infracțiune gravă (ex. fals, excrocherie), dacă există parte civilă, citarea și comunicarea actelor nu s'ar putea face decât numai la stăruința părții civile, căci ar însemna să se aducă grave stânjeniri acțiunii publice. Pentru aceasta, urmează să se scoată din proiect cuvintele dela începutul art. 3: „și în procesele în care partea civilă este interesată” adăugându-se la urma art.: „În procesele penale cu parte civilă constituită, comunicarea actelor din partea părții civile se va face la stăruința acesteia ca și în afacerile civile și comerciale”.

În art. 4 se arată că depunerea, primirea, remiterea și expedierea actelor se va face conform regulamentului legii și instrucțiunilor P. T. T. Credem că trebuie suprimate ultimele cuvinte: „și instrucțiunile P. T. T.”

Instrucțiunile având pe de o parte caracterul schimbător, nu pot ajunge la cunoștința marelui public, căruia trebuie să i se dea încrederea într'un sistem durabil de procedură, a citării, primirii și expedierii actelor; pe de altă parte instrucțiunile ce s'ar da, ar putea călca sau adăoga la dispozițiile legii și s'ar da naștere la confuziuni și discuțiuni zadarnice în fața instanțelor, cum bine este cunoscut că se întâmplă cu instrucțiunile date de Ministerul de finanțe la legea contribuțiilor directe.

La art. 5 socotim că nu este necesar să se specifice că destinatarul, după ce va semna de primire să arate și data primirii actului sau citației fiindcă destinatarul, sau va avea interes să dea o dată anterioară sau posterioară, sau va comite pur și simplu o eroare și atunci ceea ce va lămurii data predării va fi tot certificarea făcută de agentul care a înmănat actul conf. alin. ultim din acest articol.

Art. 6 prevede că înștiințarea ce agentul va face destinatarului în lipsa sa despre conținutul și locul de unde se va putea ridica actul, se va afișa pe ușa casei. Pentru a evita discuțiile ce s'au făcut în jurul art. 68 leg. j. oc. și 74 pr. civ., ar trebui să se arate că agentul va afișa înștiințarea la loc vizibil pe intrarea dela locuința destinatarului. Tot acest art. prevede că agentul P. T. T. va înștiința după puțină pe un vecin al destinatarului, când acesta e lipsă, despre locul unde va putea ridica citația sau actul. Această dispozițiune trebuie scoasă din proiect fiind pe deoparte iluzorie și imposibil de controlat, pe de altă parte va da loc la discuțiuni putându-se susține că agentul nu a făcut mențiune în procesul verbal despre înștiințarea unui vecin, sau că nu i-a arătat numele, sau dând numele greșit al vecinului înștiințat va duce la nulități de procedură și la nesfârșite motive de contestație mai cu seamă în materie penală. Deasemenea dispozițiunea de a se preda actul sau citații unei persoane adulte, va crea dificultăți, căci agentul va aprecia că persoana căreia îi predă este adultă, iar împlicinatul va susține și poate va dovedi că pretinsa persoană adultă nu e decât un copil de 12—14 ani. Credem suficientă expresiunea: „actul va fi predat unei persoane rudă sau din serviciul său” rămânând ca înțelepciunea agentului sau circulări superioare să facă să se evite a se da actele sau citația unui copil sub 13-15 ani.

În art. 8 trebuiesc scoase cuvintele adult ca și dispoziția de înștiințarea vecinului, pentru motivele de mai sus, iar lipirea înștiințării să se facă cum am a-

rătat la art. 6. Prin acest articol se introduce sistemul ca prima citare cu copii de pe acțiune și actele însoțitoare să fie predate la mâna pârâtului. Aceasta probabil anticipându-se că viitoarea procedură civilă va merge mai departe decât legea actuală de accelerare și va socoti că, cunoscând termenul tot cursul instanței pe cel căruia odată i s'a înmănat personal procedura. Ar fi o dispoziție fericită, dar socotim că forma de a înștiința pe pârât de o altă zi, când agentul va mai trece spre a-i lăsa actele sau citația, este prea greoaie, comunicând procedura și îngreunând posibilitatea de verificarea procedurii.

Ar trebui să se prevadă că dacă pârâtul nu este găsit acasă, să i se lase numai înștiințarea că citația nr. . . . dela (Curte, tribunal sau judecătoreie) cu actele însoțitoare se află depuse la oficiul poștal local (dacă este în localitate) sau la primărie de unde le va putea ridica în termen de 5 zile. Termenul de 15 zile prevăzut de acest art. pentru păstrarea actelor la oficiile poștale sau primărie este prea lung. Întrucât sunt afaceri cărora dându-li-se termene mai scurte, dosarul poate să fie expediat instanței superioare, iar actele vor veni la instanța emitentă, după ce dosarul este deja trimis la instanța superioară.

Art. 11 aducând ca inovație citarea telegrafică a părților și martorilor este o dispoziție fericită, însă trebuie arătat cu mai multă claritate cum se va face dovada îndeplinirii procedurii telegrafice. Simpla depunere a citației telegrafice la oficiul poștal și confirmarea de depunere a oficiului primitor nu constituie o dovadă că cel citat a fost găsit la domiciliul arătat, ci trebuie ca oficiul poștal al destinatarului să confirme tot telegrafic oficiului expeditor că s'a predat citația telegrafic.

Exemplu: X. din Ploești citează telegrafic pe Y. din Cernăuți pentru 15 Ianuarie. X va preda citația telegrafică oficiului poștal Ploești; confirmarea acestui oficiu cum arată art. 11 că s'a depus citarea, nu e suficientă, ci va trebui ca oficiul Cernăuți să confirme predarea citației, oficiului Ploești. Aceasta trebuie bine lămurit în art. 11 pentru a nu creia neajunsuri părților și a se evita judecarea unui proces fără citarea celor interesați.

Art. 13 arătând modul încasării taxelor de citare și comunicare în afacerile penale, prevede în partea ultimă, termenul de 6 luni dela darea hotărârii pentru achitarea lor, de către cel obligat de instanța respectivă a le suporta, după care se va cere apoi de către P. T. T. instanței să se ordone execuția.

Pentru a se evita corespondența inutilă între P. T. T. și celelalte instanțe judecătorești și administrative, ar fi bine ca să se prevadă numai atât, că agenții P. T. T. vor urmări încasarea taxelor dela cei arătați de instanțele judecătorești în tablourile comunicate lunar, P. T. T. dând în debit la administrația financiară a domiciliului celui condamnat cu suma respectivă după termenul de 30 zile dela darea hotărârii.

Cu aceste mici observațiuni socotim că proiectul de lege va creia o procedură unică, certă și rapidă de citarea părților și comunicarea actelor oficiale și particulare, mai cu seamă dacă Direcțiunea P. T. T. va organiza acest serviciu special cu personal suficient, disciplinat și bine instruit.

GH. I. VAGAUNESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 20 Martie 1928

Președenția d-lui ER. MANDICEVSCHI, consilier

Sara Schmidt cu Fani Auerbach

Decizia nr. 632

Contribuțiuni directe. Impozit mobilier. Plata lui după lege în sarcina creditorului Convenție prin care debitorul s'a obligat să restituie creditorului acest impozit. Valabilitate. Art. 28 din legea contribuțiunilor directe din 1923.

Art. 28 din legea contribuțiunilor directe din 1923 privește numai raporturile dintre Stat și particulari, iar nu și raporturile numai dintre particulari.

Prin urmare, când instanța de apel stabilește că dacă debitorul s'a obligat a restitui creditorului impozitul asupra venitului creanței în chestiune, convențiunea este nulă, face o greșită aplicare a legii, încât cererea de revizuire făcută de debitor în scopul de a trece asupra altei persoane obligațiunea sa este nefondată.

Curtea deliberând,

Asupra cererii de revizuire făcută de Sara Birmbaum căsătorită Schmidt contra deciziei nr. B. c. 1184, 24. 4 a. Curții de apel din Cernăuți:

Având în vedere deciziunea supusă reviziei, din care se constată că reclamanta Birmbaum Sara a intentat acțiune la Tribunalul Cernăuți contra părții Fani Auerbuch, spre a fi obligată la plata sumei de 4.500 lei, plus dobânzi, susținând că cu ocazia cesionării către reclamantă a creanței sale de lei 2.500 ce o avea față de debitorii Burech Feldman și alții, părta s'a obligat a restitui reclamantei taxele de rentă ce i s'ar cere după venitul acestui capital;

Că, tribunalul prin sentința dată admite acțiunea iar Curtea de Apel din Cernăuți, admite apelul părții, reformează sentința primei instanțe și respinge acțiunea;

Că pentru a hotări astfel instanța de apel acceptă starea de fapt stabilită și de tribunal că părta s'a obligat față de reclamantă a-i restitui taxele de rentă în măsura în care le va plăti reclamanta, însă în drept motivează Curtea că atât legea din 1921 cât și aceea din 1923 are principiul fundamental că impozitul direct asupra venitului cade în sarcina creditorului și clauzele contrarii nu le admite nici legea din 1921, nici aceea din 1923; că deci clauza prin care un creditor ar încerca să treacă asupra altei persoane obligațiunea sa de a plăti impozitul indirect este lovită de nulitate, astfel că și convenția dintre reclamantă și părta, prin care aceasta s'a obligat să plătească reclamantei impozitul asupra venitului creanței de 250.000 lei cesionată reclamantei, este nulă;

Că hotărînd astfel instanța de apel, susține recurența prin motivul de casare, a făcut o greșită aplicare a legii;

Considerând că pe lângă faptul că legea contribuțiunilor directe din 1923 a fost promulgată după ce a avut loc convențiunea între părți, astfel că nu și-ar avea aplicațiunea în speță, dar art. 28 din această lege privește numai raporturile dintre Stat și particulari, iar nu și raporturile numai dintre particulari;

Că prin urmare în speță instanța de apel primind starea de fapt stabilită de tribunal că părta s'a obligat a-i restitui reclamantei impozitul asupra venitului creanței în chestiune, a făcut o greșită aplicare a legii, de-

clarând nulă această convențiune, căci față de cele mai sus expuse ea e valabilă și deci trebuia executată.

Că așa dar, motivul de casare fiind fondat, cererea de reviziune urmează a fi admisă casându-se deciziunea instanței de apel și restabilind sentința primei instanțe;

Pentru aceste motive Curtea admite cererea de revizuire făcută de Sara Birnbaum.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 28 Mai 1935

Președenția d-lui AL. IUCA, președinte

Leopoldina Tesar și a. cu Ion Dumitrescu

Decizia nr. 895

Contribuțiuni directe. Impozit mobilier. Plata lui după lege în sarcina creditorului. Convenție. Clauză că debitorul să plătească acest impozit. Nu este de ordine publică. Valabilitate. Art. 28 din legea contribuțiunilor directe.

Conform art. 28 din legea contribuțiunilor directe plata impozitului mobilier se datorește de creditor și orice clauză contrarie este inoperantă ca contravenind unei dispozițiuni de ordine publică; această dispozițiune însă nu este de ordine publică decât în raporturile dintre Stat și contribuabili pentru asigurarea încasării impozitelor datorate, iar nu și între raporturile dintre creditori și debitori, între care urmează a se aplica convenția părților.

Deci clauza dintr'un contract de împrumut prin care plata impozitului mobilier este în sarcina debitorului, fiind valabilă, acțiunea intentată de acesta urmează a fi respinsă ca nefondată.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Leopoldina Tesar și Albini Tesar în contra deciziei nr. 393 din 1933 a Curții de Apel București s. I-a, dată în proces cu Ion S. Dumitrescu:

Văzând motivele de casare în cuprinderea următoare:

1. Violarea art. 28 din legea pentru unificarea contribuțiunilor directe, greșita lui aplicare, exces de putere.

2. Violarea principiilor care guvernează materia legilor de ordine publică, exces de putere.

Subsemnații ne-am împrumutat dela d. Ioan S. Dumitrescu cu suma de 700.000 lei, pe termen de 2 ani, cu începere dela 7 Septembrie 1927 și până la 7 Septembrie 1929 iar drept garanție pentru plata capitalului și a tuturor sumelor ce vom datora pe baza actului de împrumut, am afectat imobilul nostru din București, Parcul Principesa Elena Str. A parcela nr. 40.

În actul de ipotecă la art. 15 s'a prevăzut că impozitul asupra venitului va fi plătit de noi debitorii. Deci subsemnații am plătit dobânzile aferente și în plus impozitul asupra venitului ce urma să fie suportat de creditor; creditorul a refuzat să plătească iar noi nu puteam să obținem radierea ipotecii fără dovada plății impozitului.

După ce am plătit acest impozit în valoare de 62.697 lei, am chemat în judecată pe fostul creditor Ioan S. Dumitrescu, pentru a ne restitui această sumă, pe care noi am plătit-o în contul său, impozitul fiind după lege în sarcina sa.

Tribunalul ne admite în parte acțiunea și-l condamnă la restituirea sumei de 48.982,50 lei, iar Curtea de Apel admite

apelul făcut de Ioan S. Dumitrescu și în consecință respinge acțiunea făcută de subsemnații.

Curtea de apel admite apelul creditorului și respinge acțiunea subsemnaților pe două considerațiuni și anume:

a) Dispozițiile din art. 28 din legea contribuțiunilor directe sunt create în favoarea fiscoi, nu în favoarea părților, astfel că părțile în raporturile lor sunt guvernate tot de legea părților, adică de convențiunea lor.

b) Legea pentru lichidarea contribuțiilor directe nefiind o lege de ordine publică, părțile pot să deroage dela ea, astfel că, chiar în ipoteza când art. 28 n'ar fi creat în interesul pricinii, ci în interesul părților ele pot deroaga prin convențiunile lor.

Curtea judecând astfel, violează:

1. Art. 28 din legea pentru unificarea contribuțiunilor directe, comitând și un exces de putere și

2. Violează principiile care guvernează materia legilor de ordine publică și comite și un exces de putere.

Motivul I : Violarea art. 28 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, greșita lui aplicare, exces de putere.

Impozitul asupra venitului capitalului mobilier a fost introdus pentru prima oară în România, prin legea pentru impozitul asupra capitalului mobilier și modificarea unor articole din legea patentelor a timbrului și a înregistrării și a mineilor, de către defunctul Take Ionescu, în anul 1906.

Iată ce a spus Take Ionescu în expunerea de motive a acestei legi: Un singur venit a scăpat în parte până acum dela orice taxe și anume: venitul produs de capitalul mobilier.

Faptul acesta se explică prin două considerațiuni: până la o vreme averea mobilieră la noi era foarte puțin dezvoltată, reprezenta foarte puțin față de averea imobiliară, apoi capitalurile fiind puține, orice impunere asupra venitului capitalului mobilier ar fi căzut în definitiv nu asupra capitalului, ci asupra acelor ce au nevoie de capitaluri.

Voiu să se înțeleagă bine natura acestui impozit. Nu este impozit pe datornic. Datornicul nu face altceva decât să plătească în contul creditorului.

Impozitul trebuie să fie suportat de capitalist, iar nu de datornic, firește că s'a declarat contrariu ordinii publice orice clauză, care ar arunca asupra datornicului sarcina finală a impozitului.

Acest impozit a fost menținut prin art. 46 din decretul nr. 1516 din 9 Aprilie 1921, iar instrucțiunile ce însoțesc acest decret, arată că acest impozit este suportat de creditor.

În 1921 vine legea pentru unificarea contribuțiilor directe și înființarea impozitului pe venitul global (legea Titulescu).

Această lege menține impozitul asupra venitului capitalului mobilier prin art. 46, iar Ministrul de Finanțe în expunerea de motive spune:

Prin urmare, în raportul dintre debitor și creditor, impozitul este în sarcina exclusivă a creditorului, oricare ar fi clauzele contrarii ale contractului, oricare le-ar fi data. Este deci nulă și de nul efect orice clauză care impune debitorului sarcini contrarii acestui articol și această nulitate se va pronunța, chiar dacă clauzele au fost anterioare promulgării legii de față.

Așa dar, această lege a pus în sarcina creditorului plata impozitului.

În 1923, legea Titulescu este înlocuită cu legea Vintilă Brătianu.

Această lege în ceea ce privește impozitul asupra venitului mobilier, nu-i schimbă structura stabilită prin legea Titulescu. Dovadă este expunerea de motive care a însoțit proiectul de lege.

Iată ce spune Ministrul de Finanțe reactiv la impozitul asupra venitului mobilier: „acest impozit este azi unificat pentru toată țara, prin legea din 1921, prin decretul-lege nr. 1516

din 1921, ratificat prin aceeași lege. Avem dar în fața noastră un impozit aplicat, care cu cele similare anterioare din toată țara, neapărat să se prezinte mult mai înaintat și mai ales pentru Vechiul Regat, unde numai puține din valorile mobiliare erau impuse. De aceea modificările ce au a se face acestui impozit fiind mai mult a lămuri unele chestiuni, iar altele și aduce câteva modificări, fără să ne putem gândi la o schimbare radicală pentru un impozit deja aplicat. Ne vom mărgini dar a arăta numai modificările esențiale ce propunem, fără a ne mai preocupa de ceea ce a fost înaintea lui.

Modificările ce au fost făcute impozitului mobilier ni le arată tot expunerea de motive și anume: veniturile trase de român la capitalurile plasate în străinătate nu erau impuse de vechea lege; noua lege le impune. Dividendele plătite de societățile cooperative erau impuse de vechea lege; noua lege le scutește. Împrumuturile, în care nu era prevăzută dobândă, nu plăteau nici un impozit; noua lege stabilește că în acest caz impozitul se va plăti la dobânda legală.

Deci, legea Vintilă Brătianu nu a schimbat cu nimic din structura impozitului pe venitul mobilier stabilit de legea Titulescu, astfel că intenția legiuitorului dela 1923 a rămas aceeași ca și în 1906 și 1921, în ceea ce privește în sarcina cui cade impozitul și fiindcă aceste legiuri au stabilit că și în raporturile dintre creditor și debitor, impozitul este suportat de creditor, ideea a rămas aceeași și în legea dela 1923, azi în vigoare, fiindcă nu există nici o declarație a Ministerului de Finanțe de atunci și nici în debaterile parlamentare, care să schimbe această idee, ci din contră, ministrul declară că menține structura legii din 1921, iar acolo unde are interes să modifice ceva a arătat care sunt modificările și pentru că nu a arătat că schimbă și raporturile dintre creditor și debitor, așa cum au fost stabilite de vechea lege, înseamnă că le-a adoptat fără nici o modificare.

Dar ceea ce rezultă din intenția legiuitorului apare clar din textul legii contribuțiilor directe.

Legea contribuțiilor directe pune un principiu general și anume, titularul dreptului este și titularul impozitului ceea ce înseamnă că acest principiu odată stabilit, nu mai era nevoie să fie repetat la fiecare categorie de impozite în parte, și legiuitorul consecvent nu l'a repetat la nici un impozit, atunci ce înseamnă când art. 28 din legea contrib. directe spune: Impozitul este în sarcina creditorului, chiar dacă pe contract s'ar prevedea clauza contrarie; orice clauză contrarie este nulă?

Prin acest articol legiuitorul a înțeles un singur lucru, să pună pe debitor la adăpost de o speculațiune prea mare din partea creditorului, care atunci când contractează cu debitorul este într-o situație superioară și poate să impună debitorului orice condițiuni, iar acesta obligat să le primească, dat fiind nevoia lui de capital și pentru a-l apăra, legiuitorul dela 1923 a menținut acest text creat de legea din 1906 și adoptat de aceea dela 1921; că acest text este creat pentru a regula raporturile dintre creditor și debitor, rezultă și din alt principiu cuprins în legea contribuțiilor directe și anume, fiecare cetățean trebuie să contribuie la sarcinile pecuniare ale Statului în raport cu veniturile sale.

Fără art. 28 acest principiu ar fi fost eludat fiindcă s'ar fi creat o categorie de cetățeni și poate cea mai importantă dat fiind tendința de mobilizare a capitalului, care n'ar fi plătit nici un impozit, fiindcă ceea ce ar fi obligat să dea Statului ei ar lua dela debitorii lor, prin simpla clauză contractuală că impozitul va fi plătit de debitor.

Că acest text de lege se referă la raporturile dintre creditor și debitor, rezultă și din identitatea de redacțiune din art. 46 din legea din 1921 și 28 din legea din 1923.

Art. 46 prevede că impozitul este în sarcina exclusivă a creditorului, oricare ar fi clauzele contrare ale contractului.

Art. 28 prevede că impozitul este în sarcina creditorului chiar dacă prin contracte s'ar prevedea clauză contrarie. Ori ce asemenea clauză contrarie este nulă.

Deci, nici o deosebire între redacțiunea celor două articole și dacă adăogăm la ele intențiunea legiuitorului dela 1906 și 1921 nemodificată cu nimic de legiuitorul dela 1923, nu mai încapă nici o îndoială că art. 28 reglementează raporturile dintre debitor și creditor, nu raporturile dintre creditor și fisc.

Dar art. 28 din legea din 1923 cuprinde ceva în plus față de art. 46 din legea din 1921 și anume, partea lui finală declară nule orice convențiuni contrarii. Or această nulitate este absolută și dacă ar putea să privească raporturile dintre fisc și creditor, care nu este parte în actele de împrumut, deci o terță persoană, cu atât mai mult lovește raporturile dintre creditor și debitor care sunt părți în actele de împrumut.

Că acest text privește raporturi dintre creditor și debitor, iar nu dintre creditor și fisc o spune instrucțiunile Ministerului de Finanțe care au putere de regulament, la nr. 69 de sub art. 28; iată aceste instrucțiuni: legea pune principiul, care de altfel este general în materie de impozite directe, că impozitul este în sarcina creditorului și spre a înlătura orice eludare a acestei dispozițiuni, stabilește că orice dispozițiune contrarie impusă debitorilor prin contracte este nulă de drept.

Așa dar, atunci când Curtea spune că dispozițiile art. 28 din legea contrib. directe reglementează raportul dintre creditor și fisc, iar nu dintre creditor și debitor, violează acest text de lege și comite și un exces de putere.

Motivul II: Violarea principiilor care guvernează materia legilor de ordine publică. Exces de putere.

Ordinea publică nu este definită prin nici un text de lege, însă toți autorii și jurisprudența au stabilit, în unanimitate, că ordinea publică privește organizația societății și prin urmare legile de ordine publică sunt acelea care privesc direct sau indirect organizarea ei.

Aceste legi fac parte din dreptul public, fiindcă au de scop organizarea societății.

Legile financiare, legi care creează impozite fac parte din legile cari organizează societatea, fiindcă ele creează venituri societății, și care să satisfacă nevoile ei sociale, întreținerea armatei, întreținerea școlilor, salubrității publice, etc., deci o lege care creează impozite, organizează societatea din punct de vedere fiscal și ca atare este de ordine publică dela care părțile nu pot să deroage prin convențiuni contrare (Alexandresco, vol. I, partea I, ediția II, pag. 304; Planiol, vol. I, ed. 9, pag. 109, nr. 291).

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs Curtea de Apel București s. I a admis apelul făcut de intimatul în recurs Ion S. Dumitrescu în contra sentinței Tribunalului Ilfov s. IV-a nr. 284 din 1932 și a respins ca nefondată acțiunea intentată de recurenții Leopoldina Tesar și Albini Tesar în contra numitului intimat pentru plata sumei de 62.697 lei, reprezentând valoarea impozitului mobilier ce au achitat fiscului pentru intimat la procentele încasate de acesta în calitate de creditor al unei creanțe ipotecare ce o avea asupra recurenților.

Pentru a ajunge la această soluțiune Curtea de Apel constată în fapt că prin contractul de împrumut garanțat cu ipotecă, autentificat de Tribunalul Ilfov s. Notariat la nr. 387 din 1927, recurenții s'au împrumutat dela intimatul în recurs cu suma de lei 700.000, cu o dobândă anume specificată în act pe termen de 2 ani, prevăzându-se formal în act că cheltuielile de radieră și plata impozitului mobilier sunt în sarcina debitorilor.

La 7 Septembrie 1930. debitorii achitând creanța ra-

diază ipoteca, plătind conform convenției impozitul mobilier, iar ulterior chiamă în judecată pe fostul lor creditor cerând să fie condamnat la plata impozitului mobilier cuvenit Statului și achitat de ei, pe motivul că în conformitate cu dispozițiunile art. 28 din legea contribuțiilor directe, acest impozit se datorește de creditor și că orice clauză contrarie este inoperantă ca contravenind unei dispozițiuni de ordine publică. Examinând apoi textul art. 28 din legea contribuțiilor directe, invocată de recurenți, Curtea de Apel motivează că deși potrivit dispozițiilor textului citat, impozitul mobilier pentru dobânzile încasate la creanțele ipotecare sunt în sarcina creditorului și că orice convenție contrară este izbită de nulitate, totuși această nulitate nu-și găsește aplicațiunea decât în raporturile între Stat și contribuabili, pentru asigurarea încasării impozitelor datorate, iar nu în raporturile dintre creditor și debitor între cari urmează a se aplica convenția părților și, în consecință, clauza din contractul de împrumut prin care plata impozitului mobilier este în sarcina debitorului fiind valabilă, acțiunea intentată urmează a fi respinsă ca nefundată.

Având în vedere că prin motivele de casare recurenții pretind că Curtea de Apel ar fi violat și aplicat greșit art. 28 din legea contribuțiilor directe, ar fi violat principiile ce guvernează materia legilor de ordine publică și ar fi comis un exces de putere prin aceea că a nesocotit principiul că în materia legilor care interesează ordinea publică cum sunt legile fiscale părțile nu pot deroga prin convențiuni particulare și în consecință clauza ce ar elibera pe creditor de plata impozitului către fisc fiind expres prohibită de textul sus citat, nu putea fi validată.

Considerând că dispozițiunile art. 28 din legea contribuțiilor directe cari pun în sarcina creditorilor plata impozitului pentru dobânzile încasate, prohibind orice clauză contrară, nu reglementează decât raporturile între fisc și contribuabil, între cari orice convențiune ce l'ar elibera pe creditor de plata impozitului nu poate fi opusă fisco, nu însă și raporturile între particulari cari prin convențiuni încheiate între ei pot determina personal ce va avea să suporte plata impozitului către fisc, fără ca prin aceasta să aducă vreo atingere drepturilor fisco.

Că astfel fiind și într-un cât în speță este constant că prin actul de împrumut recurenții, s'au obligat să achite impozitul mobilier pentru dobânzile încasate de intimat, Curtea de Apel validând în raporturile dintre părți această clauză, nu a violat textul sus citat și nu a comis nici una din imputările aduse prin motivele de casare.

Că deci motivele de casare sunt neîntemeiate și recursul urmează a fi respins.

Văzând cererea intimatului de a i se acorda chelueli de judecată și apreciind.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul făcut de Leopoldina Tesar, etc.

NOTA. — Dispozițiunile art. 28 din legea contribuțiilor directe sunt de ordine publică și în raporturile dintre creditori și debitori sau numai între debitori și creditori de o parte și fisc de altă parte?

Impozitul asupra veniturilor valorilor mobiliare, care în legislația actuală își are sediul în capitolul III, art. 22 și urm., al legii pentru unificarea contribuțiilor directe din 1923 este mult mai vechiu în legislația română.

O primă încercare a lui Petre Carp în 1900 de a introduce un astfel de impozit a dat greș, deoarece proiectul prevăzând impunerea după declarația creditorului, s'a văzut că realizările vor fi minime.

În 1906 însă Take Ionescu schimbând sistemul de percepere din proiectul lui Petre Carp și aplicând stopajul la sursă impune unele din veniturile capitalului mobilier (veniturile scrisurilor și obligațiilor, dobânzile creanțelor ipotecare și rentele asigurate prin ipotecă) cu un impozit de 5 la sută prin „legea pentru impozitul asupra venitului capitalului mobilier și modificarea unor articole din legea patentelor, timbrului și înregistrării și a minelor” publicată la 23 Februarie 1906.

În art. 7 al acestei legi s'a cristalizat starea de spirit în care au decurs discuțiunile asupra acestei legi și care oglinda situațiunea precară în care se găseau debitorii — în majoritate țărani — din acea vreme, una din cauzele cari au dus la răscoala din 1907.

Nevoea de bani a statului de o parte, dobânzile extrem de uzurare de peste 30 la sută ce se percepeau de către cămătari la împrumuturile exclusiv, de consumațiune și imposibilitatea de a impune debitorului o urcare a acestor dobânzi uzurare în acea vreme de cumplită sărăcie a țăranilor, pe de altă parte a făcut pe legiuitor să declare contrarie ordinei publice în ce privește și raporturile dintre părți, clauza prin care s'ar stipula că impozitul cade în sarcina debitorilor. În acest mod, introducând într-o lege fiscală, — în care de obicei n'au ce căuta — dispozițiuni cari învederează considerațiuni de ordin social, legiuitorul dela 1906, a socotit că poate scoate noi venituri pentru stat, fără să mărească quantumul dobânzilor ce se percepeau în acea vreme și cari, — se preconiza, — a fi reduse printr-o lege contra cametei, după cum rezultă din discursul ținut cu ocazia discuției acestei legi la Cameră de către Iuniu Lecca (Monitorul Oficial, Desbaterile Camerei, 1906, pag. 523).

De aceea art. 7 din lege sună:

„Clauza prin care, într-un contract de împrumut s'ar stipula că impozitul cade definitiv în sarcina datornicului este contrarie ordinei publice și de nul efect”.

1921! Epoca de refacere. Visteria secată. Nevoe acută de bani. Capitalul scump și greu de găsit.

Ministrul de Finanțe de pe atunci, Nicolae Titulescu, întreprinde reforma impozitelor. O reformă absolut generală, care nu ține neamă de ceea ce a fost și care tinde să realizeze cât mai mult pentru stat, mărinind considerabil cota impozitelor și creiând impozite noi. Impozitul mobilier extins și la alte venituri de cât asupra capitalului mobilier propriu zis (redevențe, spre ex.) este pus în vigoare mai întâi pe calea unui decret lege (Nr. 1516 din 9 Aprilie 1921) ale cărui dispozițiuni sunt cele din proiectul devenit legea Titulescu.

Sistemul perceprii impozitului rămâne stopajul la fost crearea unui sistem, care să împiedice pe contribuabil pe care legea îl consideră solvabil, adică pe creditor, în ipoteza impozitului asupra venitului capitalului mobilier, de a se sustrage plății acestui impozit.

Sistemul perceprii impozitului rămâne stopajul la sursă. Dar de data aceasta considerațiunile de ordin social — incidental presupus satisfăcute în legea din 1906, — nu mai aveau ce căuta în legea fiscală, căci capitalul, foarte scump, fiind greu de găsit, legiuitorul nu înțelegea, de astă dată să intervie, în favoarea debitorilor. Împrumuturile nu mai erau de consumațiune,

ci de producție: pentru investițiuni, pentru construcțiuni, etc. Acești debitori n'aveau de ce fi protejați.

Interzicerea expresă din art. 7 al vechii legi n'avea rațiune să mai subziste. O interzicere *în favoarea exclusivă a fiscoi* îi ia locul. Art. 46 din decretul devenit legea contribuțiilor directe din 1921 cunoscută sub numele de legea Titulescu în acest sens este redactat.

Pentru că legiuitorul consideră pe capitalist mai solvabil, îl face responsabil de plata impozitului, chiar dacă acesta în raporturile cu debitorul a înțeles să-i treacă acestuia sarcina plății impozitului. Fiscul nu poate primi debitorul cedat de creditor prin efectul unei clauze convenționale.

Art. 46: „Impozitul este în sarcina exclusivă a creditorului oricari ar fi clauzele contrarii ale contractului, oricare le-ar fi rata. Totuși, creditorul și debitorul sunt solidari responsabili de impozite față de fisc”.

Prin urmare oricare ar fi clauza contrarie a contractului, impozitul este în sarcina creditorului. Față de cine? Evident că față de fisc. Căci dacă ar fi vrut să mențină dispoziția din 1906, legiuitorul dela 1921 ar fi arătat că clauzele contrarii sunt nule și contra ordinii publice, astfel cum a făcut-o în art. 7 din legea din 1906.

De altfel în 1921 o astfel de favoare pentru debitor nu și-ar fi avut rațiunea. Impozitul pe dobândă era de 15 la sută. Dacă la o dobândă de 30 la sută s'ar fi aplicat impozitul de 15 la sută, dobânda s'ar fi mărit cu 4.50 la sută, ceea ce este foarte puțin față de dobânzile ce se luau pentru împrumuturile de investițiune de pe acea vreme, când nici nu era și nici nu putea fi vorba de vreo lege contra cametei, pentru că nimeni nu se plângea de camătă.

Între părțile capabile de a contracta clauza că debitorul suportă dobânda este perfect valabilă în sistemul legii din 1921, dar această clauză devine nulă în raporturile cu fiscul față de care sarcina exclusivă a impozitului trebuie prestată de creditor, considerat de fisc ca fiind mai solvabil.

Și dovadă că legiuitorul n'a înțeles să protejeze pe debitor în raporturile cu creditorul este dispoziția că în orice caz ambii contractanți sunt solidari responsabili față de fisc. În ce caz? În cazul în care totuși părțile ar fi înțeles să deroge dela această dispoziție.

Mai clar rezultă această concepție a legiuitorului fiscal din instrucțiunile legii dela 1921, în cari după ce arată că debitorul este solidar responsabil cu creditorul pentru plata impozitului se spune: prin urmare orice clauză care aruncă în sarcina debitorului plata impozitului, este nulă. Rezultă cu evidență că față de fisc.

În 1923, Vintilă Brătianu aduce legea pentru unificarea contribuțiilor directe. Și în această lege pur fiscală nimeni nu se interesează de considerațiuni sociale ci pentru o cât mai bună administrație a intereselor fiscoi se găsește mai clar redactată în art. 28 în sensul argumentării noastre dispoziție:

„Art. 28: Impozitul este în sarcina creditorului chiar dacă prin contracte s'ar prevedea clauza contrarie. Orice asemenea clauză contrarie este nulă”.

Rațiunea care a prezidat la elaborarea legii din 1923 a fost aceeași ca cea din 1921. Legea fiscală nu poate crea drepturi cetățenilor între ei, ci numai obligațiuni către Stat, iar dispoziția e creată numai pentru a asigura statului încasarea impozitului.

Dar care ar putea fi interesul statului de a interveni în raporturile dintre debitor și creditor din moment ce

el este achitat? Numai o considerațiune de ordin social: camătă!

Am arătat că în sistemul legii din 1921 și în cel al legii din 1923, care a rămas același cu cel al legii din 1921 în privința impozitului mobilier, după cum spune chiar Ministrul de Finanțe în expunerea de motive a legii din 1923: „nu ne putem gândi la o schimbare radicală pentru un impozit deja aplicat...”, ideea de camătă nu putea fi avută în vedere, căci nu exista.

Dar să presupunem că aceasta ar fi fost ideea și să vedem care ar fi situațiunea dacă legiuitorul ar fi pus azi în situația de a legifera în materia impozitului asupra venitului mobilier, pentru că legea trebuie interpretată și punându-ne în această situațiune (*Fr. Geny*, în *Méthode d'interprétation*, Tom. I, pag. 203 și urm.).

Azi avem o lege contra cametei, care prevede un maximum de dobândă și care arată că se vor considera ca dobânzi, orice sume percepute cu orice titlu, deci și impozitul pe care creditorul l'ar pune în sarcina datornicului.

Dacă într'un contract de împrumut s'ar stipula o dobândă de X la sută și, impozitul mobilier privind pe debitor, de 22 la sută asupra dobânzii s'ar adăuga la dobânda stipulată, s'ar ajunge ca pe această cale să se întreacă, poate, maximul dobânzii legale. Care ar fi consecința? S'ar reduce dobânda până la maximum dobânzii legale (v. art. 11 din legea contra cametei) în cazul în care n'ar fi fost plătită. Iar ducă s'ar fi plătit ar rămâne bine plătită, fără a se putea face o acțiune în repetițiune, ceea ce ar însemna recalcularea dobânzilor, situațiune neîngăduită de legea contra cametei nici pentru dobânzile ajunse la scadență și neplătite, necum pentru cele plătite.

Nu este posibil și rațional ca ceea ce nu îngăduie o lege specială creată în favoarea exclusivă a debitorilor să se poată realiza pe calea legii fiscale, acțiunea în repetițiunea sumelor plătite, de debitor în baza convenției.

De anatocism nu poate fi vorba, ci cel mult de o mărire a cuantumului dobânzii.

Dar pentru a se învedera mai mult că legea nu s'a preocupat decât de asigurarea încasării impozitelor și de mărirea veniturilor statului este necesar să se invoace două serii de dispoziții din legea contribuțiilor din 1923 :

A) Pe legiuitor nu-l interesează dacă la un împrumut se percep sau nu dobânzi. Chiar dacă nu se percep nici o dobândă de către creditor, impozitul trebuie plătit; art. 23 alin. 4 lit. a, din actuala lege a contribuțiilor directe.

B) Legiuitorul n'a vrut să protejeze pe debitor, căci atunci când este vorba de călcarea legii, art. 108 și 109 din actuala lege a contribuțiilor directe, pedepsește în mod egal pe debitor și pe creditor, impunându-le și solidaritatea.

Iar legea din 1921 cuprindea aceeași dispoziție în art. 88, presupunând lipsa convenției contrare între creditor și debitor referitoare la plata impozitului.

O altă considerațiune de ordin juridic face pe cercetătorii acestei chestiuni să nu poată ajunge la altă interpretare a art. 28 din legea actuală.

Am arătat că în legea din 1906 art. 7 cuprindea o dispozițiune de ordine publică peste care părțile nu puteau trece.

Dar am arătat că în 1906 ceea ce legea impunea în principal erau dobânzile, în special, ale creanțelor ipotecare.

În 1921 sfera veniturilor capitalurilor mobiliare se mărește. În aceste venituri legiuitorul înglobează o serie de alte venituri cari n-au caracter de venit al unui capital mobilier.

Mă refer în special la redevențe. În expunerea de motive, ca și în discuțiunile parlamentare și în instrucțiunile cari însoțesc legile din 1921 și 1923 se vede o șovăire a legiuitorului. O mărturisire că nu știe unde să înglobeze redevențele și cum să le considere. Și pentru că impozitul asupra veniturilor valorilor mobiliare este cel mai mare, legiuitorul plasează redevențele în acest capitol. În instrucțiunile dela art. 23 și 27 din lege se vede că autorul legii șovăie: când e vorba de o redevență fixă se impune la timbru proporțional, când e vorba de redevență incertă se impune la impozitul mobilier.

Or, din punct de vedere juridic redevența fie că este fixă, fie că este incertă, depinzând de producțiune, *este prețul concesiunii* (Cas. II, dec. 611 din 1935).

Ce interes social ar fi putut exista ca să se îngrădească prețurile concesiunilor?

Un concedent concesionează terenurile sale pentru o redevență de X lei plus plata impozitului mobilier. De ce s'ar opune legiuitorul la această convențiune? S'ar putea spune că a voit să protejeze pe marile societăți petrolifere? Acestea numai debitoare sărmâne nu pot fi numite și despre ele, că numai sub impulsul necesității contractează, nu se poate spune!

Fără îndoială că în nici un caz n'a putut fi în intenția legiuitorului de a se amesteca în asemenea raporturi contractuale.

Aci ideea de camătă și considerațiuni sociale în legătură cu ea este cu desăvârșire exclusă.

Și din acest punct de vedere interpretarea rămâne aceeași.

Legea fiscală de ordine publică numai în raporturile dintre fise pe de o parte și particulari de altă parte, creează cetățenilor numai obligațiuni, nu și drepturi, scopul urmărit de legiuitor fiind asigurarea încasării impozitelor dela cetățenii considerați mai solvabili (C. Apel Buc. s. I, nr. 393 din 1933 confirmată prin decizia Inaltei Curți s. I, nr. 895 din 1935).

De aceea opinia contrarie (C. Apel Buc. s. III, nr. 192 din 1934) a rămas izolată.

Iată — socot — demonstrat că ceea ce d. I Dumitrescu „credea” și „crede” este exact (*Dreptul* nr. 15-16, din 1935, pag. 100 „Articolul 28 al legii pentru unificarea contribuțiilor directe” de I. Dumitrescu, avocat). Rațiunea redacțiunii art. 28 nu poate fi alta decât interesul fiscoal.

De aceea cele două deciziuni ale Inaltei Curți de Casație s. I date la interval de 7 ani, sunt în totul de acord cu situația de drept actuală și cu rațiunea care a stat la baza redacțiunii art. 28: față de fisc și numai față de acesta orice convențiune care ar libera pe creditor de plata impozitului este nulă, dar în raporturile dintre particulari legea părților guvernează și această materie întru cât nu atinge legile de ordine publică: acum legea cametei.

SANDU TROTUȘ
Avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II.

Audiența dela 25 Septembrie 1934

Președenția d-lui D. VOLANSCHI Prim Președinte

S. Vogel cu A. Ruber și a.

Decizia civ. Nr. 789 Dosar Nr. 579/934

Tribunalul de Notariat (de executare). Contestație la executare. Motive privitoare la validitatea titlului. Competință. Art. 400 și 530 pr. civ.

Tribunalul de executare nu este competent a judeca o contestație bazată pe motive de fond privitoare la existența, la validitatea însăși a titlului ce se execută.

Curtea.

În complectul de divergență prevăzut de art. 15 din legea sa organică, a luat în cercetare cestiunea de a se ști dacă tribunalul de notariat (de executare) poate să judece contestația îndreptată contra unei urmăriri imobiliare atunci când se invoacă motive de fond relative la existența sau validitatea titlului ce se execută, cestiune dedusă prin motivele de casare formulate de S. Vogel în recursul făcut contra deciziei cu nr. 447 din 1933 a Curții de apel din București s. III.

S'au ascultat d. avocat I. Dendrino în susținerea recursului și pe d. avocat A. Bentoiu. în combatere.

Deliberând.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că la 11 Aprilie 1932. S. Vogel, creditor ipotecar al lui A. Ruber pentru suma de 2.000.000 lei, în baza actului de ipotecă autentificat și înscris de Tribunalul Covurlui în Decembrie 1931, cerând și obținând dela Tribunalul Ilfov s. Notariat, îndeplinirea formalităților pentru scoaterea în vânzare a imobilelor ipotocate, situate în Galați, creditorii chirigrafari intend. colonel G. Todicescu, D. Cohn, S. Goldenberg, Max Pinsler, B. Solomon și Max Goldenberg au făcut contestație contra acestei urmăriri, iar creditorii chirografari I. Galanter, Carol Segal și Miron Krammer au făcut intervenție la contestația de mai sus, toți aceștia cerând în principal desființarea urmăririi începute de Vogel, pe motiv că actul de ipotecă este simulat, făcut în fraudă lor, iar în subsidiar au cerut suspendarea urmăririi până la definitivă soluționare a acțiunii ce au introdus la Tribunalul Ilfov s. IV pe calea dreptului comun, pentru anularea actului de ipotecă pus în executare.

Că, după ce prin jurnalul din 9 Martie 1933 tribunalul de notariat a decis că această contestație este admisibilă, conform art. 530 al. I proc. civilă, a admis-o în fond prin sentința cu nr. 676 din 12 Iulie 1935, prin care, constatând că actul de ipotecă este fictiv, l-a anulat.

Că, în contra acestei sentințe creditorul ipotecar făcând apel pe motiv că tribunalul de Notariat este incompetent atât de a judeca o contestație bazată pe însăși existența titlului, cât și de a admite suspendarea urmăririi până la transarea acțiunii în anularea introdusă pe calea dreptului comun, iar intimatii contestatori cerând în principal respingerea apelului, iar în subsidiar — în caz că instanța de apel ar decide că tribunalul de No-

tariat nu ar avea căderea de a judeca o contestație bazată pe motivul de mai sus, — suspendarea urmăririi până la definitivă judecare a acțiunii introduse pe calea dreptului comun, Curtea de apel din București secțiunea III-a prin decizia cu nr. 447 din 13 Decembrie 1933, a respins apelul ca nefondat;

Că, în contra acestei decizii S. Vogel a făcut recurs la Înalta Curte în sprijinul căruia a formulat mai multe motive de casare, prin primul motiv susținând, ca și înaintea instanțelor de fond, că tribunalul de Notariat nu era competent a judeca o atare contestație.

Având în vedere că la termenul de 22 Mai 1934 această secțiune a constatat că s'a ivit divergență asupra cestiunii de a se ști dacă tribunalul de Notariat (de executare) poate să judece contestațiunea îndreptată contra unei urmăriri imobiliare atunci când prin această contestațiune se invoacă motive de fond relative la existența sau validitatea titlului ce se execută;

Considerând că din art. 400 urm. proc. civ. din complexul dispozițiilor referitoare la contestațiunile asupra execuțiunii silit, precum și din însăși rațiunea înființării instanțelor de notariat sau de execuțiune, rezultă principiul că tribunalul de Notariat sau de executare care a autentificat un act și a ordonat executarea lui este competent a judeca și contestațiunile la cari dă naștere aducerea lui la îndeplinire, cu condițiunea, însă, ca atari contestații să nu se refere decât la viciile de formă ale titlului, la exigibilitatea lui, la gresita lui investire cu formula executorie, la nelegalitatea actelor săvârșite cu ocaziunea executării, iar nu și la motive de fond cari pun în discuțiune existența, validitatea însăși a creanței ce se execută asemenea cestiuni urmând a fi soluționate de instanța de drept comun pe cale de acțiune principală;

Considerând că dacă prin art. 530 proc. civilă se dispune în aliniatul I că „dacă prin contestație se cere desființarea urmăririi pentru nulitatea titlului pe baza căruia se urmărește, tribunalul va judeca temeinicia acestei contestațiuni”, legiuitorul nu a înțeles să aducă o derogare principiului general de mai sus și să dea în competența tribunalului de urmărire judecarea tuturor contestațiunilor bazate pe orice motive de nulitate a titlului, chiar pe motive de fond cari se referă la existența, la validitatea însăși a titlului ce se execută, deoarece art. 530 nu trebuie luat și interpretat singur, de sine stătător, ci împreună cu textele referitoare la contestațiunile la executarea silită; așa că în legătură cu aceste texte dispozițiunea din art. 530 al. I nu poate fi interpretată decât în sensul că tribunalul de urmărire nu poate judeca decât temeinicia contestațiunilor bazate pe nulitățile de formă ale titlului, după cum s'a arătat mai sus;

Că, a decide altfel, ar însemna pe deoparte ca instanța de urmărire să fie transformată într-o instanță ordinară de judecată care să țină în loc executarea — contra voinței — exprimate a legiuitorului de a înlătura, pe cât posibil, piedicile puse creditorilor în realizarea cât mai grabnică a drepturilor lor, iar pe de alta, ca cestiunile de fond să fie sustrate regulilor de drept comun și judecate după o procedură excepțională, ceea ce iarăși nu se poate presupune a fi fost intențiunea legiuitorului;

Că, așa fiind și întrucât în speță contestațiunea făcută de creditorii chirografari este referitoare la însăși existența actului de ipotecă pus în executare, conform celor mai sus expuse Tribunalului de Notariat nu era competent a judeca o atare contestațiune;

Că, dar, recursul este întemeiat din acest punct de vedere și el urmează să fie admis, fără a mai fi necesară și discutarea de către complectul obicinuit a celorlalte motive de casare, casându-se decizia atacată, cu trimitere la aceeași Curte de Apel;

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul. etc.

CURTEA DE APEL CRAIOVA S. II-a

Audiența dela 7 Martie 1935

Președinția d-lui V BĂRASCU, consilier

Daniel P. Bivolaru cu Romulus Bivolaru și a.

Deciziunea nr. 39

Drepturi litigioase. Magistrat. Prohibițiune de ordine publică. Cumpărare indirectă, prin persoană interpusă. Nulitate. Contestație. Este necesară numai simpla eventualitate. Art. 1309 și 1403 c. civ..

1. *Potrivit art. 1309 c. civ., judecătorii și supleanții, membrii ministerului public și avocații neputându-se face cesionari de drepturi litigioase, care sunt de competența Curții de apel în a cărei circumscripțiune își exercită funcțiunile lor, sub pedeapsa de nulitate, această prohibițiune este de ordine publică și lovește și cumpărările indirecte, făcute prin persoane interpuse.*

Când deci din împrejurările de fapt rezultă că actul a fost făcut prin persoană interpusă, urmează a se cerceta dacă averea cumpărată era litigioasă sau nu.

2. *Spre deosebire de art. 1403 c. civ. care prevede formal pentru ca un bun să fie considerat litigios trebuie să existe proces sau contestațiune asupra fondului, pentru ca art. 1309 să-și aibă aplicațiune e necesară numai posibilitatea de a deveni litigios, numai simpla eventualitate sau posibilitate a unei contestațiuni serioase.*

Stabilindu-se deci suficient că actul s'a făcut în disprețul art. 1309 c. civ. el urmează a fi anulat.

Curtea,

Având în vedere că din actele aflate la dosar rezultă că pe urma lui Pârvu Bivolaru, rămânând trei copii: Constantin, Gheorghe și Daniel, precum și avere în județele Gorj și Mehedinți, în 1910 moștenitorii își împart averea rămasă dela defunctul lor părinte prin actul de transacție autentificat de Trib. Gorj la nr. 380 din 1910, în baza căruia Constantin și Gheorghe Bivolaru, rămân în indiviziune cu drepturi egale asupra averii imobile din jud. Gorj și Mehedinți, iar apelantul mulțumindu-se cu niște creanțe ale succesiunii. În 1913 Constantin Bivolaru cerând să se efectueze în natură partajul averii prevăzut în transacție și după ce tribunalul a admis în principiu acțiunea de esiré din indiviziune, Gheorghe Bivolaru vinde vărului său Constantin Bivolaru, drepturile sale indivize din averea situată pe teritoriul comunei Drăgotesti-Mehedinți, iar în 1920, același frate, vinde lui Jaques Sabetay toate drepturile sale successorale cu rezervă de locuință.

În 1921, peste un an dela confecționarea ultimului act de vânzare, Gh. Bivolaru introduce înaintea Tribunalului Mehedinți, în contra lui Jaques Sabetay, acțiune pentru anularea actului ca simulat și înainte de a se pronunța tribunalul asupra acestei acțiuni, prin declarația autentificată la nr. 292 din

15 Iunie 1922, Gh. Bivolaru recunoaște că a înțeles să vândă lui Constantin Bivolaru, prin actul din Martie 1919, întreaga avere succesorală, deci și averea vândută lui Jaques Sabetay în 1920.

Având în vedere că Curtea de Apel Craiova, prin decizia nr. 99 din 17 Aprilie 1924 recunoaște pe Constantin Bivolaru ca proprietar asupra averii situate în comuna Drăgotesti-Mehedintzi, fostă a lui Gh. Bivolaru și pe Jaques Sabetay asupra averii situate în comuna Bolboși-Gorj;

În 1927, Jaques Sabetay vinde apelantului Daniel Bivolaru, prin act autentic imobilele determinate, dobândite prin decizia Curții de Apel menționată mai sus și asupra cărora a și fost pus în posesie de portărei.

În 1931, după moartea lui Gh. Bivolaru, intimații, în calitate de fii legitimi ai acestuia, au introdus acțiune care a fost atacată cu apelul de față ce urmează a fi soluționat în complexul de divergență.

Având în vedere că tribunalul a motivat sentința atacată cu apel pe considerațiunea că art. 1309 c. civ., oprește pe funcționarii indicați, în mod limitativ de acest articol, de a cumpăra drepturi litigioase, precum și cumpărările indirecte făcute prin persoane interpușe, pentru că altfel, s'ar înlătura cu ușurință dispozițiunile legii;

Că în ce privește noțiunea drepturilor litigioase, art. 1309 c. civ., prevede că nu numai drepturile asupra cărora există un litigiu, dar chiar și acele asupra cărora se poate naște vreo contestație serioasă, sunt sancționate cu nulitatea, spre deosebire de art. 1403 c. civ.;

Că în ce privește pe Jaques Sabetay pentru împrejurarea că nu s'a prezentat la jurământ, pentru el se consideră faptul că mărturisit și acțiunea față de dânsul ca dovedită; că odată stabilit că Jaques Sabetay a fost persoană interpusă a apelantului Daniel Bivolaru, care a fost adevăratul cumpărător din actul de vânzare dela 6 Februarie 1919 între Gh. Bivolaru și Jaques Sabetay, tribunalul analizând actele dela dosar, găsește că în momentul când s'a încheiat convențiunea de vânzare, exista litigiu între părți;

Că chiar la 1927 când apelantul a cumpărat dela Jaques Sabetay bunurile situate pe teritoriul comunei Bolboși, ele erau litigioase, deoarece exista pendinte o contestație la executarea deciziei de partaj, care s'a soluționat mult mai târziu;

Asupra excepțiilor ridicate de apelant în cursul debaterilor procesului în apel și anume, asupra prescripției acțiunii, lipsei de calitate de a cere anularea actului de vânzare din 1927 și lipsei de interes, întru cât anulându-se actele dela 1920 și 1927, bunurile ar reveni lui Constantin Bivolaru;

Având în vedere că trecând peste obiecțiunea că aceste excepțiuni nefiind prevăzute între motivele de apel, potrivit art. 14 și 38 din legea de accelerare, nu pot fi luate în discuție, totuși cercetând temeinicia lor Curtea urmează a le înlătura pentru că sancțiunea prohibițiunii prevăzute de art. 1309 c. civ., este nulitatea actelor făcute în disprețul legii, textul fiind formal în această privință; că nulitatea este absolută și de ordine publică, prohibițiunea interesând ordinea obștească, fiind creată în scopul de a asigura justiției și auxiliarilor ei respectul și demnitatea ce li se cuvin;

Din împrejurarea că nulitatea e absolută, rezultă că poate fi propusă de orice persoană interesată, deci nu numai de cedente și debitorul cedat, dar și de însuși cessionarul în culpă, prin urmare dacă cessionarul acționează pe debitorul cedat, acesta va putea să-i opună nulitatea cesiunii, acțiunea lui va fi respinsă, iar el va trebui să fie condamnat la cheltuieli și daune. Și întru cât cesiunea e nulă, datoria nu va fi stinsă ci continuă să aparțină cedentului;

Având în vedere că o consecință a caracterului acestei nulități este că acțiunea în nulitate poate fi întentată timp de 30 ani dela data cesiunii, în speță neaplicându-se art. 1900 c. civ., ea neputând fi confirmată nici expres și nici tacit,

prin împrejurarea că magistratul ce a cumpărat dreptul litigios, ar fi demisionat în urmă sau ar fi trecut în altă circumscripție a Curții de apel, decât aceea în care a funcționat când s'a întocmit actul;

Că astfel fiind primele două excepțiuni urmează a fi respinse ca lipsite de orice fundament juridic, de asemenea ultima excepțiune urmează a fi respinsă pe considerațiunea că intimații în calitate de ayant-cause ai defunctului Gh. Bivolaru fiind obligați a preda lui Constantin Bivolaru bunul litigios potrivit actului de vânzare încheiat cu acesta, sau în caz contrariu a-i restitui prețul cu daune; evitarea condamnățiunii la daune justifică în deajuns interesul de a exercita obligațiunile autorului lor;

Având în vedere că petiționarul în susținerea apelului său ținde la înlăturarea acțiunii, invocând autoritatea lucrului judecat, dedusă din sentința nr. 381 din 1922 a Trib. Mehedintzi;

Având în vedere că această excepțiune vizează numai simulatiunea actului dela 6 Februarie 1920, nu și a actului din 1927, întru cât la 1922 când s'a pronunțat sentința mai sus menționată, actul din 1927 nu avea ființă;

Având în vedere că apelantul invoacă excepțiunea în calitate de ayant-cause al lui Jaques Sabetay, or acțiunea în simulațiune având de obiect de a statua asupra existenței sau inexistenței unei convenții secrete care modifică sau desființează o convențiune aparent reală, art. 1175 c. civ. o spune clar, că actul secret care modifică un act public, nu poate avea putere decât între părțile contractante și succesorii lor universali, un asemenea act nu va putea avea efect în contra altora, prin urmare, succesorul cu titlul particular fiind un terț față de procesul referitor la existența actului secret, nu poate invoca în favoarea sa autoritatea lucrului judecat;

Or în speță procesul pe baza căruia apelantul invoacă autoritatea lucrului judecat a fost purtat între Gh. Bivolaru ca reclamant și Jaques Sabetay ca pârât și a avut de obiect anularea ca simulat a actului sub semnătură privată dela 6 Februarie 1920. Apelantul Daniel Bivolaru fiind un succesor particular al lui Jaques Sabetay pe baza cumpărături dela 1927 a unui bun determinat, nu poate invoca finele de neprimire a acțiunii intimaților, întru cât art. 1175 c. civ., se opune formal;

Având în vedere că în afară de aceasta, acțiunea dela prima instanță a fost introdusă pe baza art. 1309 c. civ., al cărui scop este anularea unei convențiuni făcute în disprețul dispozițiilor acestui articol, care este de ordine publică, independent de modul cum în urmă se va consfinți drepturile părților; toate aceste considerațiuni duc la concluzia că excepțiunea autorității lucrului judecat nu poate fi opusă în speță;

Având în vedere că art. 1309 c. civ., pe care s'a grefat acțiunea intimaților stabilind formal că judecătorii și supleanții, membrii ministerului public și avocații neputându-se face cessionari de drepturi litigioase, care sunt de competența Curții de apel în a cărei circumscripție își exercită funcțiunile lor, sub pedeapsă de nulitate, spese și daune-interese, este incontestabil că leginitorul împins de o considerație de moralitate și de ordine publică, a interzis acestei categorii de funcționari, de a cumpăra drepturi litigioase, pe considerațiunea că justiția este instituită pentru a termina litigiile dintre părți, iar nu pentru a face din ele o neguțătorie, un trafic; că deci pentru convențiunile încheiate direct între părți nu mai poate fi nici o discuțiune;

Având în vedere că prohibițiunea fiind de ordine publică lovește și cumpărăturile indirecte, făcute prin persoane interpușe și care sunt cele mai frecvente, pe baza principiului că nu se poate face pe cale indirectă ceea ce leginitorul oprește

pe cale directă, pentru că altfel s'ar fi putut cu ușurință înlătura dispoziția prohibitivă a legii;

Având în vedere că în speță prin acțiunea dela prima instanță intimații pretind că actul de vânzare dela 7 Februarie 1920 sub semnătură privată în care figurează ca vânzător Gh. Bivolaru și ca cumpărător Jaques Sabetay asupra unor imobile din comuna Drăgotești-Mehedinți, ar fi fost în realitate încheiat între autorul intimațiilor și apelantul D. Bivolaru, că J. Sabetay a fost în realitate un prêter-nom, inventat pentru a înlătura rigorile art. 1309 c. civ., întru cât pe acea vreme apelantul era magistrat în circumscripția Curții de Apel Craiova de care ținea județul Mehedinți, locul situației imobilelor din comuna Drăgotești și aceasta rezultă în primul rând din refuzul lui J. Sabetay de a răspunde la jurământul ce i-a fost deferit înaintea Trib. Gorj și prin care i se cerea mărturisirea dacă e adevărat că actul sub semnătură privată din 6 Februarie 1920, intervenit între d-sa ca cumpărător și Gh. Bivolaru ca vânzător, este simulat, întru cât nu a plătit niciun preț, că nu a administrat această avere, nu s'a folosit de ea, cheltuielile de administrație fiind suportate de apelantul Daniel Bivolaru; de asemenea dacă vânzând apelantului în 1927 averea prevăzută în actul dela 1920, nu a primit niciun ban și că această vânzare a fost rezultatul unei înțelegeri încheiate încă dela redactarea primului act de vânzare, adică în 1920;

Având în vedere că acțiunea care face obiectul procesului de față a fost intentată și în contra lui J. Sabetay, că refuzul său de a se prezenta la jurământ face ca acțiunea față de d-sa să fie pe deplin dovedită, întru cât acel care refuză de a presta jurământul ce i s'a deferit, pierde procesul, recunoscând implicit pretenția adversarului său; produce prin urmare același efect ca și cel al prestațiunii;

Având în vedere că față de J. Sabetay acțiunea a fost dovedită definitiv, întru cât sus numitul pârât nu a făcut apel în contra sentinței Tribunalului Gorj;

Având în vedere că pentru a stabili că la vânzarea din 1920, adevăratul cumpărător a fost apelantul Daniel Bivolaru, J. Sabetay servind numai ca prêter-nom, prin jurnalul nr. 14763 din 19 Decembrie 1931 tribunalul a admis proba cu martori pentru a stabili în primul rând împrejurările de fapt din care să rezulte că adevăratul beneficiar al actului din 1920 a fost apelantul D. Bivolaru și în al doilea rând a stabilit că acesta a știut că bunurile prevăzute în acest act erau susceptibile de a fi angajate în proces;

Având în vedere că din depozițiile acestor martori, în special ale lui D. Gămulescu, Ion Butaru, N. Costescu, audiați sub prestare de jurământ în ședința dela 22 Martie 1932, rezultă că actul dela 6 Februarie 1920 a fost întocmit la Craiova în casa apelantului D. Bivolaru, că la confecționarea lui nici nu a asistat J. Sabetay; că cu acea ocaziune nu s'a numărat niciun preț și că dacă nu a făcut actul pe numele său, a fost pentru că atunci funcționa ca magistrat la Curtea de Apel Craiova și pentru că pământul avea cărcote; că în tot timpul averea s'a administrat de D. Bivolaru, prin prepusul său Ion Butaru, că cheltuielile au fost suportate de D. Bivolaru, încasarea veniturilor fiind la fel. Că nu numai că a cunoscut că averea cumpărată era susceptibilă de procese, dar le-a și provocat, trimițând prepusului său instrucțiuni în această privință. Că în tot timpul dela 1920 și până la 1927, J. Sabetay n'a fost niciodată să viziteze averea prevăzută în actul de vânzare care însuma câteva zeci de pogoane suprafață;

Având în vedere că o confirmare a depozițiilor martorilor, a căror gravitate a căutat să fie atenuată ulterior prin niște certificate, o prezintă niște scrisori eminate dela însuși apelantul D. Bivolaru, după cum recunoaște la interogatoriul ce i s'a luat la tribunal, scrisori adresate lui Ion Butaru, omul său de afaceri prin intermediul căruia administra averea

prevăzută în actul dela 1920 și din care rezultă două ipoteze: sau că D. Bivolaru în vederea prieteniei ce avea cu numitul J. Sabetay se angajase față de el de a-i administra averea acestuia, ceea ce dat fiind situațiunea ce ocupa în acel timp apelantul, ipoteza este exclusă, sau că beneficiarul adevărat al actului era d-sa; alt fel nu se poate concepe ca o persoană streină să se comporte de așa manieră numai pentru că averea aceea a aparținut cândva autorului comun înstreinată de un fiu risipitor, că a găsit în apelant un salvator doritor de a readuce averea în familie, justificare ce urmează a fi înlăturată din cauza actului intervenit în 1927, în care averea în loc de a fi restituită intimațiilor reclamantii la prima instanță și-a rezervat-o numai pentru d-sa;

Modul cum sunt redactate scrisorile depuse în copie la dosarul tribunalului, grija ce avea apelantul ca deciziunea Curții de Apel și sentința Tribunalului Mehedinți să fie redactate cât mai curând și executate pe teren de portărei, intervențiile personale la diferite autorități, cheltuielile făcute cu această ocaziune suportate tot de d-sa, durerea exprimată în scris de câte ori afla că de către răi voitori se încălceau hotărârile, felul cum sfătua pe omul său de afaceri să procure martori și ce anume să spună la procese, grija ce a pus-o ca Gh. Bivolaru fratele său și părintele intimațiilor, care i-a trădat interesele, să fie pus sub consiliu judiciar din care și d-sa făcea parte, rugând chiar pe Ion Butaru să-l propună la tribunal când va fi citat, toate acestea sunt conșințite în scrisori care au existat în realitate, scrise de însuși apelantul și care pentru respectul lui ca om și ca magistrat, nu trebuiau să fie scrise;

Toate aceste împrejurări de fapt duc la concluzia că adevăratul beneficiar al actului din 6 Februarie 1920, a fost apelantul D. Bivolaru, că deci actul a fost făcut prin persoana interpusă J. Sabetay ne având alt rost decât că a pus semnătura ca cumpărător, desinteresându-se cu totul de averea cuprinsă în el, destul de mare, pentru a putea justifica cu greu indiferența sa pentru o avere de câteva zeci de pogoane, plătite cu bani agonisiți de el;

Că odată stabilit că cumpărătura din 1920 s'a făcut prin persoană interpusă, Curtea urmează a analiza dacă potrivit dispoz. art. 1309 c. civ., averea cumpărată cum s'a vorbit mai sus, era litigioasă sau susceptibilă de a fi;

Având în vedere că averea prevăzută în actul dela 6 Februarie 1920 era în perspectivă de a deveni litigioasă, încă dela confecționarea actului, întru cât examinând conținutul acestui act față de acel încheiat cu un an mai înainte, adică la 15 Martie 1919 în care Gh. Bivolaru vându-se lui C. Bivolaru, vărul său, drepturile de moștenire rămase pe urma def. său părinte, situate în hotarul comunei Drăgotești, cumpărătorul transcrisese actul care s'a format sub semnătura privată la Trib. Mehedinți sub nr. 949 din 26 Martie 1919, or același vânzător a transmis și lui J. Sabetay aceleași drepturi de moștenire, de astă-dată situate în comuna Bolboși-Gorj și Drăgotești-Mehedinți, deci chiar de pe atunci perspectiva unui litigiu era iminentă iar în urma declarațiunei autentice făcută de Gh. Bivolaru, prin care confirma, că prin actul de vânzare din 1919 a înțeles să vândă lui C. Bivolaru toate drepturile succesoriale rămase de pe urma tatălui său din cuprinsul com. Bolboși-Gorj și Drăgotești-Mehedinți, conflictul a devenit atât de acut, încât a ajuns înaintea instanțelor judecătorești și s'a tranșat de Curtea de Apel Craiova, care prin decizia nr. 99 din 1924 a stabilit anume care sunt drepturile părților potrivit actelor de cumpărătură ale fiecăruia. Că dreptul cumpărat de Sabetay, recte Daniel Bivolaru, era în perspectivă și a și devenit curând litigios, nu se mai poate contesta; vânzarea s'ar fi putut chiar evita dacă cumpărătorul, în ipoteza că a fost de bună credință ar fi cercetat registrele de transcripțiuni dela tribunalul situațiunei

imobilului, care fiind publice și la îndemâna tuturilor, puteau fi bune îndrumătoare.

Ca o dovadă însă că cumpărătorul dela 1920 avea cunoștință că cumpăra sămânță de procese, este modul cum s'a redactat actul, care prevede clauza de stăpânire a averii și executarea dreptului ce-i vinde, să intențeze orice fel de acțiune ar crede necesară pentru valorificarea și apărarea acestor drepturi, fără a avea nevoie de a cere concurs dela vânzător, or aceste clauze cumpărătorul le avea dela lege, nu mai era nevoie de a fi înserate în act decât ca măsuri de prudență;

Că astfel fiind actul dela 6 Februarie 1920 intrând în rigurile art. 1309 c. c. urmează a fi anulat;

În ce privește actul dela 29 Ianuarie 1927, prin care J. Sabetay vinde apelantului D. Bivolaru 4 bucăți determinate, pe care vânzătorul le avea în patrimoniul său, potrivit actului de vânzare din 1920 și consfințite prin decizia nr. 99 din 1924 a Curții de Apel s. I:

Având în vedere că acest act a luat naștere pentru a desăvârși înțelegerea ce a existat între J. Sabetay și Daniel Bivolaru în 1920 — ca în schimbul terenurilor ce vânzătorul le punea la dispoziția apelantului, să acopere lipsa de neprimirea banilor din trecut — deși de formă în act este prevăzut un preț și aceasta rezultă din depozițiile aceluiași martori de care s'a făcut vorbire mai sus, cum și din scrisorile eminate dela apelant, din care se constată pe de o parte grija mare de a putea transmite nepoților săi, spunea el, dar care prin actul dela 1927, a intrat direct în patrimoniul său și pe de altă parte indiferența lui J. Sabetay de aceste câteva zeci de pogoane de teren, care în momentul vânzării, era de o valoare considerabilă, dat fiind împrejurarea că pe acea vreme valoarea terenurilor era în plină ascensiune;

Având în vedere că dacă potrivit dorinței apelantului, de a cumpăra o avere pe care un frate al său ar fi înstreinat-o și dacă ar fi plătit vreun preț pe terenurile cumpărate, cum se poate explica dat fiind că asupra acestor terenuri a existat și existau litigii, să fi consimțit să renunțe prin act, la garantarea de evicțiune de care vânzătorul e obligat formal prin lege, chiar când nu este înserată în act, explicațiunea nu este decât una: vânzătorul care în realitate era un prete-nom, nu a voit să-și angajeze averea sa personală într-o afacere dela care nu a profitat, străină pentru el și la care s'a pretat, grație, stăruinței apelantului;

Odată stabilit mijlocul prin care apelantul a ajuns în stăpânirea averii fostului său frate Gh. Bivolaru, Curtea urmează a cerceta dacă la confecționarea actului, terenurile prevăzute în act erau sau nu litigioase, deși, spre deosebire de art. 1403 c. c., care prevede formal că pentru ca un bun să se spună că este litigios, trebuie să existe proces sau contestație asupra fondului dreptului. Pentru ca art. 1309 să-și aibă aplicațiunea, e necesară numai posibilitatea de a deveni litigios, numai simpla eventualitate sau posibilitate a unei contestații serioase, spune doctrina, e suficient;

Având în vedere că încă dela 17 Iulie 1924 se afla introdusă la Tribunalul Gorj, petițiunea înreg. la nr. 26045 din 1924 prin care Gh. Bivlaru, autorul intimațiilor din proces, face contestație în contra procesului verbal dresat de corpul de portări de pe lângă Tribunalul Gorj în executarea deciziei nr. 99 din 1924 a Curții de Apel Craiova, referitor la procesul de partaj purtat între contestator și fratele său;

Având în vedere că între motivele contestațiunei figurează și acela că acțiunea de partaj care face obiectul executării, este nulă, întru cât nu conține toți moștenitorii defunctului Părvu Bivolaru, autorul comun al părților, care dacă ar fi fost discutat de instanța unde s'a introdus contestația, posibil că soluția procesului era să fie dată în favoarea contestatorului;

Este adevărat că părțile nu s'au judecat în contestația aceasta care a fost perimată în 1929, după stăruința apelantului, în urma încetării din viață a contestatorului.

Că cercetând cauza nesoluționării în fond a contestației, din actele dosarului rezultă că, Gh. Bivolaru în 1923 a fost pus sub consiliu judiciar de Tribunalul Gorj prin sentința nr. 644 din 1923, confirmată prin deciziunea nr. 164 din 1924 a Curții de Apel, al cărui consiliu judiciar era chiar Daniel Bivolaru, modul cum s'a ajuns la aceasta, se poate constata dintr-o scrisoare ce a adresat-o lui Ion Butaru, care îl sfătuia să se ducă la Trib. Gorj spre a stăruii să fie și Daniel Bivolaru în consiliul judiciar.

Având în vedere că deși din raportul medicului însărcinat de tribunal să constate starea mintală a lui Gh. Bivolaru, arată că are integritatea tuturilor facultăților psihice și intelectuale și își dă seamă de modul cum își orientează avutul său și în orice caz nu este într-o așa obicinuită imbecilitate, de sminteală, sau nebunie cu furie, spre a fi pus sub interdicție, așa cum a cerut C. P. Bivolaru, un alt frate al său, starea sa sub consiliu judiciar a persistat mai departe și numai astfel se explică pentru ce contestațiunea dela 1924, nu a putut fi soluționată în fond, decât după moartea lui Gh. Bivolaru;

Că deci stabilindu-se suficient că și actul din 1927 s'a făcut în disprețul dispozițiilor art. 1309 c. c., urmează a fi anulat;

Având în vedere că excepțiunea *Quem de evicitione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio* prevăzută în motivele de apel, pe care tribunalul unind-o cu fondul a omis a se pronunța odată cu hotărîrea, ne mai fiind susținută oral, urmează a fi înlăturată;

Că astfel fiind, apelul considerându-se ca nefondat, urmează a fi respins ca atare;

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Em. Marțian, Curtea în majoritate, respinge ca nefondat apelul făcut de Daniel P. Bivolaru.

(ss) V. Bărăscu, Em. Marțian, N. Bușilă.

NOTA. — Înaintea Curții de Apel Craiova s. II-a s'a prezentat spre soluționare următoarea speță: Incețând din viață Părvu Bivolaru, pe urma sa au rămas trei copii, Constantin, Gheorghe și Daniel, iar ca avere mai multe imobile în comunele Drăgotești-Mehedinți și Bolboși-Gorj.

La 21 Aprilie 1910 intervine o transacție între moștenitori asupra acestei succesiuni: Daniel Bivolaru primește cota parte o creanță, iar ceilalți doi rămân în indiviziune asupra celorlalte bunuri successorale.

La 16 Septembrie 1913, Constantin P. Bivolaru introduce înaintea Trib. Mehedinți acțiune de partaj contra fratelui său Gh. P. Bivolaru.

La 9 Ianuarie 1919 Daniel P. Bivolaru este înaintat consilier la Curtea de Apel Craiova.

La 15 Martie 1919 Gh. P. Bivolaru vinde vărului său Const. D. Bivolaru, prin act sub semnătură privată, dreptul său de moștenire din com. Drăgotești-Mehedinți.

La 6 Februarie 1920, tot Gh. P. Bivolaru vinde lui Jacques Sabetay, de astă dată, tot dreptul său de moștenire dela defunctul său tată P. Bivolaru.

La 8 Martie 1921 Gh. P. Bivolaru face înaintea Trib. Mehedinți cerere spre a se anula actul de vânzare cu data de 6 Februarie 1920, prin care vânduse tot dreptul său de moștenire lui J. Sabetay.

La 27 Aprilie 1922 Trib. Mehedinți prin sentința civilă nr. 162 atribuie lui Constantin P. Bivolaru lotul nr. II și lui Constantin D. Bivolaru, cumpărătorul drep-

turilor lui Gh. P. Bivolaru. lotul nr. I, înlăturând pe J. Sabetay dela partaj.

La 15 Iunie 1922 Gh. P. Bivolaru face o declarație autentică prin care arată că drepturile sale vândute la 15 Martie 1919 lui C. P. Bivolaru, cuprinde întreaga succesiune de defunctului său tată.

La 13 Noembrie 1922 Trib. Mehedinți prin sentința nr. 381 respinge ca nesusținută acțiunea intentată în 1921 de Gh. P. Bivolaru contra lui J. Sabetay pentru anularea actului de vânzare din 1920.

La 10 Februarie 1923 Trib. Gorj prin sentința civilă nr. 24 dispune punerea sub consiliu judiciar a lui Gh. P. Bivolaru, numind ca consilier juridic pe fratele său Danel P. Bivolaru.

La 17 Aprilie 1924 Curtea de Apel s. I Craiova, prin decizia cu nr. 99 admite apelul lui J. Sabetay contra sentinței Trib. Mehedinți cu nr. 162 din 1922 recunoscându-l proprietar al lotului nr. I Bolboși, ca cumpărător al drepturilor lui Gh. P. Bivolaru.

La 3 Iulie 1924 Curtea de Apel s. II Craiova prin decizia nr. 164 confirmă sentința Trib. Gorj nr. 24 din 1923 prin care Gh. P. Bivolaru este pus sub consiliu judiciar.

La 17 Iulie 1924 G. P. Bivolaru face contestație înaintea Trib. Mehedinți contra procesului-verbal dresat în ziua de 15 Iunie 1924 de portăreii Trib. Gorj în executarea sentinței Trib. Mehedinți nr. 162 din 1922 și a deciziei Curții de Apel Craiova nr. 99 din 1924, motivând că actul prin care J. Sabetay a cumpărat dreptul său succesoral este simulat.

La 29 Ianuarie 1927 J. Sabetay vinde cu act autentic, lui Daniel P. Bivolaru, bunuri determinate, din drepturile cumpărate dela Gh. P. Bivolaru, cu clauza că vânzătorul nu dă nici o garanție asupra lucrului vândut.

La 17 Ianuarie 1928 încetează din viață Gh. P. Bivolaru.

La 28 Septembrie 1928 Daniel P. Bivolaru cere perimarea contestației introduse de Gh. P. Bivolaru înaintea Trib. Mehedinți contra executării făcute de Portăreii Trib. Gorj în ziua de 15 Iunie 1924, cerere care se admite de tribunal prin sentința nr. 148 din 28 Februarie 1929.

La 20 Martie 1931 Viorica Pascu, Romulus P. Bivolaru și I. Gh. P. Bivolaru, moștenitorii defunctului Gh. P. Bivolaru, introduc înaintea Trib. Gorj cerere de anularea actului din 6 Februarie 1920 și 140 din 1927 contra lui Daniel P. Bivolaru, acțiune care face obiectul prezentei deciziuni.

La 6 Octombrie 1931, Curtea de Apel București prin decizia nr. 301 admite cererea lui Daniel P. Bivolaru și declară perimat apelul introdus de Ion Gh. Bivolaru și ceilalți contra sentinței civile cu nr. 381 din 1922 a Trib. Mehedinți prin care se respingea ca nesusținută acțiunea introdusă de Gh. P. Bivolaru contra lui J. Sabetay pentru anularea actului de vânzare din 6 Februarie 1920.

Acestea sunt faptele arătate în ordinea cronologică și se pun în discuțiune față cu poziția părții lui Daniel P. Bivolaru care ocupând demnitatea de consilier la Curtea de Apel Craiova, încă dela data de 9 Ianuarie 1919, putea să aibă cunoștință că, în momentul cumpărării — 29 Ianuarie 1927 — de către Daniel P. Bivolaru dela J. Sabetay a unor bunuri, exista pendinte o contestație — 17 Iulie 1924 — a lui Gh. P. Bivolaru, contra executării sentinței nr. 162 din 1922 și decizia

nr. 99 din 1924. Apoi, în aceeași ordine de idei s'a discutat înaintea primei instanțe cât și în apel chestiunile ce se înțeleg prin drepturi litigioase din art. 1403 c. c., dacă dispozițiunile art. 1403 își au aplicația când este vorba de dispozițiunile art. 1309 c. c. și dacă dispozițiunile art. 1309 c. c. au o sancțiune absolută sau relativă.

Pentru ca un drept să fie socotit ca litigios, doctrina și jurisprudența sunt unanime în a recunoaște că procesul sau contestația să nu aibă aparența unei lipse totale de seriozitate, să fie relative la fondul procesului, să existe în momentul cesiunii, sau simpla eventualitate, sau posibilitate a unei contestații serioase fiind de astă dată suficientă, judecătorii fondului având în această privință o latitudine de apreciere.

Cesiunea mai delicată este dacă dispozițiunile art. 1309 c. c. sunt sau nu de ordine publică, în care caz nulitatea este absolută.

Sunt autori care spun că intru cât nu se poate invoca decât de acel al cărui drept s'a cedat, respectiv de ayant cause-ul lui și că după încetarea profesiei în resortul respectiv, nulitatea e susceptibilă de a fi acoperită prin confirmare și de a se prescrie prin 10 ani, nulitatea este relativă, așa de ex., *Duranton*, vol. XVI, 115; *Theophile Huc*, vol. II p. 573; *Baudry-Lacantinerie* ed. III, 1908 nr. 272 pag. 268 și la noi *Matei Cantacuzino*, pag. 637 nr. 652.

Sunt alții a căror părere a îmbrățișat-o și Curtea de apel, care spun că nulitatea este absolută, bazați pe temerea ce a avut legiuitorul, ca nu cumva persoanele desemnate în acest articol să uzeze de poziția și influența lor ca prin întrebuințare de diferite manopere să ajungă, într-un scop de speculațiune, de a cumpăra procese, compromițând astfel demnitatea ofiului ce prestează, înveninând și raporturile sociale, aducând un însemnat prejudiciu intereselor private (*M. A. Dumitrescu*, vol. II pag. 179) (În sensul acestor vederi sunt: *Marcadé*, ed. 7, 1875, art. 1597 pag. 205 nr. III; *Duvergier*, vol. I, pag. 238 nr. 200; *Guilouard* vol. I, Vente et de L'echange, ed. III 1902 nr. 132 pag. 153; *Laurent*, vol. XXIV ed. 1893 nr. 63 pag. 73; *Mourlon*, vol. III nr. 707-3 pag. 281; la noi *Nacu*, vol. III, pag. 202; *Alexandrescu*, vol. VIII, ed. 1905 pag. 610).

Jurisprudența românească s'a pronunțat în cele trei secții ale Curții de Casație (*Dreptul* din 1914 pag. 308, Casația s. I nr. 109 din 19 Februarie 1914; *Jurisprudența Română* din 15 Martie 1928 nr. 6 pag. 126; Cas. s. III, nr. 102 din 1927; *Pandectele Române* 1927 p. I, pg. 145; Cas. s. II nr. 22 din Martie 1927) hotărînd că e o nulitate absolută.

În altă ordine de idei Curtea a examinat dacă averea prevăzută în actul de vânzare dela 6 Februarie 1920 era în perspectivă de a deveni litigioasă și socotind că era litigioasă încă dela confecționarea lui, l'a anulat; tot astfel și cel dela 29 Ianuarie 1927.

Motivat în mod suficient, rămâne să se hotărască dacă un drept e sau nu litigios, dacă constituie o problemă de drept susceptibilă de recurs în Casație, sau fiind o cesiune de fapt, este lăsată la aprecierea judecătorilor de fond. Jurisprudența însă a variat la noi.

MIHAIL D. FOIȘOREANU,
Consilier la Curtea de Apel Craiova
Inspector judecătorec

TRIBUNALUL ILFOV S. IV-a C.V. COR.

Audiența dela 6 Mai 1935

Prezid. d lui AR. CONSTANTINESCU, jud. de șed.

Elena Marcu cu I. Diaconescu

Sentința civilă nr. 661. Dosar nr. 382/935

Legea conversiunii din 7 Aprilie 1934. Declarația de neacceptare a creditorului. Mențiune că înțelege să uzeze de dispozițiile art. 69 alin. ultim și penultim. Art. 40 din lege.

Lipsa declarației debitorului potrivit art. 8. Acțiunea provocatorie a creditorului pe motiv că debitorul nu poate beneficia de lege și trebuie să-și execute obligațiunea. Art. 8, 43 și 69 din lege.

Excepțiune de inadmisibilitatea acțiunii ridicată de debitor. Respingere.

1. Declarația de neacceptare a modului de lichidare al creanțelor prevăzut de legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane în vigoare când este făcută pur și simplu implică recunoașterea creatorului că debitorul său îndeplinește condițiunile necesare spre a beneficia de dispozițiunile legii.

2. Deși art. 40 din lege dispune că asemenea declarațiuni nu vor putea cuprinde nici un fel de rezerve sau restricții totuși această dispozițiune nu cuprinde nici o sancțiune expresă, iar sancțiune implicită dacă ar exista, rămâne de văzut la ce se aplică, adică la declarația de neacceptare în întregul ei sau numai la rezervele făcute; în această ultimă ipoteză declarația fiind socotită pură și simplă implică recunoașterea beneficiului legii.

3. În tot cazul mențiunea făcută în declarație prin care creditorul își rezervă dreptul de a discuta calitatea debitorului de a beneficia de dispozițiunile legii și îndeplinirea de către acesta a condițiunilor necesare în acest scop este valabilă și operantă.

4. Din combinarea articolelor 7 și 8 ale legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, rezultă că numai debitorii cari nu au făcut declarații de asanare sub imperiul legilor anterioare de conversiune, cari declarații rămân în principiu definitive, sunt obligați a face asemenea declarațiuni prin aplicarea legii în vigoare, în termen de o lună dela publicarea acesteia, fie ei debitori agricoli proprietari de mai mult sau mai puțin de 10 hectare, însă în acest din urmă caz numai dacă posedă și proprietari urbane sau suburbane, ceilalți debitori proprietari de mai puțin de 10 hectare fiind scutiți de orice declarațiuni.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentate de Elena Marcu, din București, str. Eminescu nr. 6, prin petiția înreg. la nr. 315 din 1935, în contra pârîului I. Diaconescu, domiciliat în București strada C. Sibiceanu nr. 8;

Având în vedere concluziunile orale și notele scrise depuse de părți, precum și actele dosarului cauzei;

Considerând că prin această acțiune, astfel cum s'a precizat și dezvoltat oral în instanță, reclamanta cere să se constate că pârîtul nu ar beneficia de dispozițiunile legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane în vigoare, întru cât nu ar fi făcut declarația reclamată de art. 8, sub sancțiunea decăderii din beneficiul legii, prevăzută de art. 10 al acesteia; că în tot cazul și în mod subsidiar, față de declarațiunea de neacceptare făcută de dânsa, a modului de lichidare al datoriilor prevăzut de Cap. I și II ale legii, pârîtul ar

urma să-și execute obligațiunile în conformitate cu dispozițiunile art. 43 din leg;

Având în vedere că în combaterea acțiunii, pârîtul a ridicat în prim rând excepția de inadmisibilitate a acesteia pretinzând anume că din moment ce reclamanta a făcut declarația de neacceptare care, potrivit art. 40 al legii, este irevocabilă și nu poate cuprinde nici un fel de rezerve sau restricții, ea ar fi recunoscut implicit calitatea pârîului de a beneficia de dispozițiunile legii și prin urmare nu i-ar mai putea contesta astăzi acest drept; că dacă cu toate acestea s-ar considera că zisa declarație cuprinde vreo rezervă făcută de reclamantă și în special aceea a discutării calității pârîului de a se prevala de dispozițiunile legii, în acest caz această declarație ar fi nulă și pârîtul ar putea invoca reducerile prevăzute de lege — pe care le cere;

În subsidiar a cerut să se ia act că-și rezervă toate drepturile, cu deosebire cel privitor la recalcularea dobânzilor potrivit art. 45;

Asupra excepțiunii de inadmisibilitate a acțiunii:

Având în vedere că din examinarea declarațiunii de neacceptare, făcută în cauză de reclamantă, se constată în fapt că făcând această declarație reclamanta a precizat că înțelege să se servească de dispozițiunile art. 69 alin. ultim și penultim al legii, de unde rezultă că dânsa și-a rezervat dreptul de a discuta, precum dispun aceste texte, dacă pârîtul îndeplinește condițiunile necesare spre a intra în prevederile legii sau datorită sa este exceptată dela beneficiile acesteia și dacă pârîtul nu este decăzut din aceste beneficii;

Considerând că făcând această rezervă nu se mai poate vorbi de vreo recunoaștere implicită de către reclamantă a dreptului pârîului de a beneficia de dispozițiunile legii și deci de inadmisibilitatea acțiunii din acest punct de vedere;

Având în vedere că într'adevăr nu s'ar putea vorbi de o asemenea recunoaștere decât sau când declarația ar fi pură și simplă, sau când fiind condiționată ori cuprinzând rezerve sau restricții, acestea prin efectul legii s'ar considera nule;

Considerând însă că o asemenea sancțiune, legea nu cuprinde cel puțin în mod expres și chiar dacă ar prevedea, rămâne de văzut la ce ea se aplică, adică la declarația de neacceptare în întregul ei sau numai la rezerva în sine, singurul caz în care s'ar putea discuta chestiunea recunoașterii;

Având în vedere însă că atari discuțiuni sunt inutile în speță, deoarece, după cum se va vedea, atât declarația cât și rezerva cuprinsă într'însa, făcute în cauză, sunt perfect valabile;

Având în vedere într'adevăr că scopul urmărit de legiuitor prin dispozițiunile art. 40 din lege și în special prin ale ultimului aliniat al acestui text, este acela de a se ști precis care este atitudinea pe care o ia creditorul față de dispozițiunile legii, adică anume dacă primește reducerile propuse, sau reclamă plata integrală a creanței, iar pentru realizarea acestui scop legiuitorul a interzis înserarea în declarațiunile de neacceptare a oricăror clauze sau stipulațiuni de natură a provoca vreun echivoc asupra intențiunii creditorului;

Considerând că aceasta fiind rațiunea dispozițiunilor art. 40, ea limitează prohibițiunea acestui text numai la acele rezerve, condițiuni sau restricțiuni care pot produce efectul ce legiuitorul a căutat să evite, excluzând din interdicțiune pe cele streine de scopul urmărit, precum rezerva privitoare la dreptul debitorului de a beneficia de dispozițiunile legii sau cea formulată în speță și întemeiată pe decăderea pârîului din aceste beneficii, care rezerve sau restricțiuni nu pot determina nici un dubiu cu privire la atitudinea creditorului față de propunerile legale (v. Codul conversiunii, comentariul legii din 7 Aprilie 1934 de Eugen Petit, C. A. Stotanovici, Al. Alexandrin, Alf. Androniu și Eug. Barasch sub art. 40 nr. 6, pag. 36 și urm.).

Că astfel fiind, urmează a se vedea că excepțiunea ridicată de pârît este neîndată și deci acțiunea reclamantei este admisibilă, iar rezerva făcută operantă;

Având în vedere în fond că, potrivit art. 7 al legii de lichidare a datoriilor agricole și urbane în vigoare, pentru aplicarea acesteia se consideră definitive declarațiile de asanare făcute de debitorii sub regimul legilor dela 19 Aprilie 1932, 26 Octomvrie 1932 și 14 Aprilie 1933; că în conformitate cu art. 8, debitorii agricoli proprietari de mai mult de 10 hectare, cât și debitorii agricoli proprietari de mai puțin de 10 hectare, care însă ar poseda și proprietăți urbane sau suburbane susceptibile de a fi supuse impozitului pe clădiri, care nu au făcut declarații de asanare, vor trebui să facă asemenea declarații în termen de o lună dela publicarea legii;

Considerând că din combinarea acestor texte de lege și în special din așezarea în redacțiunea art. 8 a propozițiunei; „care nu au făcut declarații de asanare” în urma propozițiunilor anterioare, referitoare la toate categoriile de debitori enumărați, rezultă clar și fără posibilitate de îndoială că numai debitorii care nu au făcut declarații de asanare sub imperiul legilor anterioare de conversiune, care declarații rămân în principiu, definitive, sunt obligați a face asemenea declarații prin aplicatiunea legii actuale, în termen de o lună dela publicarea acesteia, fie ei debitorii agricoli proprietari de mai mult sau mai puțin de 10 hectare, însă în acest din urmă caz numai dacă posedă și proprietăți urbane sau suburbane, ceilalți debitorii proprietari de mai puțin de 10 hectare fiind scutiți de orice declarațiune;

Având în vedere că prin urmare rezultă că întru cât pârîtul făcuse sub regimul legilor anterioare de conversiune declarațiune de asanare, fapt care nu se contestă, nu mai era necesar și nici legalmente posibil să facă o nouă declarație, cea veche, potrivit dispozițiunilor art. 7, considerându-se în principiu definitivă; că deci cererea de decădere, formulată de reclamant și motivată de altfel în mod confuz, nu are niciun fundament legal și cată a fi respinsă ca atare;

Având în vedere că astfel fiind și întru cât reclamanta nu a contestat apărarea pârîtului că îndeplinește condițiunile legale spre a beneficia de conversiunea agricolă, iar această alegațiune de altfel se verifică prin actele dosarului, urmează a se vedea că acțiunea reclamantei este întemeiată numai în parte și anume în ce privește capătul de cerere subsidiar și a se constata că față de declarațiunea de neacceptare făcută conform art. 40 din lege, pârîtul cată a-și executa obligațiunile în condițiunile fixate prin dispozițiunile art. 43 și următoarele ale legii;

Apreciind și asupra cererei de cheltueli de judecată formulate de reclamantă, tribunalul le fixează la suma de lei 1.000.

Pentru aceste motive, redactate de d. Gh. Al. Cerban, judecător de ședință, tribunalul admite în parte acțiunea intentată de Elena Marcu, și în consecință constată că, față de declarațiunea de neacceptare, făcută conform art. 40 din legea conversiunei de către reclamantă, pârîtul I. Diaconescu are a plăti numitei, creanța cu dobânzile prevăzute în actul de ipotecă autentificat de Trib. Ilfov s. Notariat la nr. 35078 din 1929, în condițiunile art. 43 din legea conversiunei datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, etc.

(ss) Arm. Constantinescu, Gh. Al. Cerban.

A apărut:

POSESIUNEA ȘI APĂRAREA POSESIUNEI, tratarea documentată a Posesiunei, principiile doctrinare și aplicațiunea lor, de Dr. *Ion Baroș* avocat prof. suplinitor la Academia de Drept Oradea.

Vol. cuprinde 124 pag. *Prețul 100 lei.* Se expediază numai contra cost de *Curierul Judiciar.*

A apărut:

LEGEA CAMBIEI ȘI BI. ETULUI LA ORDIN ȘI LEGEA ASUPRA CECULUI însoțite de Expunerea de motive, Avizul consiliului legislativ și Rapoartele dela Cameră și Senat, în *Biblioteca Legilor Uzuale adnotate* nr. 486 din editura *Curierul Judiciar.*

De vânzare la toate Librăriile din țară și la *Curierul Judiciar.* *Prețul 50 lei.*

TRATAMENTUL INFRACȚORULUI MINOR IN DREPTUL PENAL COMPARAT, partea I, Evoluția istorică, de *George Solomonescu*, magistrat la Tribunalul Ilfov, Dr. în Drept, Licențiat în filosofie și Diplomă al Institutului de Criminologie din Paris.

De vânzare la *Curierul Judiciar*, *Prețul 150 lei.*

LEGEA PENTRU CONTROLUL AVERILOR ȘI REGULAMENTUL EI DE APLICARE comentată și adnotată de *I. Gr. Periețeanu* și *Alfred Fulga.* *Prețul 120 lei.*

STUDII DE DREPT ȘI PROCEDURĂ PENALĂ de *Jean Moruzi* Doctor în Drept dela Roma. Volum de peste 1000 pagini. *Prețul 1000 lei.*

POLITICA IMPOSITARĂ A ROMÂNIEI DUPĂ RĂZBOIU, studiu aprofundat, de Dr. *Louis Hansknecht*, avocat, Cernăuți. *Prețul 150 lei.*

CONTRIBUȚIUNILE DIRECTE (impozitul pe venit), de B. Pajiște, Doctor în Drept, avocat, cu prefața d-lui Constant Georgescu, profesor de finanțe la Facultatea de Drept din București.

De vânzare la *Curierul Judiciar.* *Prețul 120 lei.*

RESPONSABILITATEA MATERIALĂ IN GESTIUNE ȘI CONTROL, CONTENȚIOSUL INALTEI CURȚI DE CONTURI, de B. Pajiște, Doctor în Drept, avocat.

De vânzare la *Curierul Judiciar.* *Prețul 100 lei.*

IN PREAJMA VOTĂRII NOULUI COD DE PROCEDURĂ PENALĂ, de *I. N. Lungulescu*, procuror la Curtea de apel din Timișoara. *Prețul 20 lei*

JUSTIȚIA ȘI EDUCAȚIA MINORULUI de Dr. *Carol Nesselrode*, judecător consilier la Tribunalul Caraș. De vânzare la *Curierul Judiciar.* *Prețul 100 lei.*

CATRE D-NII ABONAȚI

Rugăm stăruitor pe domnii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorului nostru Mihail Stama, singurul împuternicit pentru provincie, d-l C. Petculescu fiind pentru Capitală, și a binevoi să trimeată achitarea abonamentului, prin mandat poștal direct la Administrația Revistei **CURIERUL JUDICIAR** București, Artei 5 notând pe cotorul mandatului poștal, abonamentul datorat partida nr.... Iar atunci când fac plăți încasatorilor noștri mai sus arătați, să se ceară chitanțe din chitanțierul nostru pentru sumele ce plătesc.